

รายงานโครงการฉบับสมบูรณ์

การติดตามการดำเนินงาน
ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

โครงการ

“การพัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตาม
การดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ”

ภายใต้โครงการ

“การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินซอนเพื่อสิทธิของคนพิการ
ในเอเชียและแปซิฟิก (ระยะที่ 2)”

โดย

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก

ได้รับการสนับสนุนจาก

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก

พ.ศ. 2567

สารบัญ

	หน้า
1. บทสรุปผู้บริหาร	4
2. ความเป็นมาของโครงการ	6
3. วัตถุประสงค์และผลลัพธ์	8
4. กิจกรรมสำคัญของโครงการ	9
5. ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาในอนาคต	12
6. ภาพกิจกรรม	15
7. ภาคผนวก	25
7.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	26
7.2 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
7.3 รายชื่อสมาชิกคณะทำงาน	59
8. ข้อมูลโครงการเพิ่มเติม	62
คิวอาร์โค้ดของเอกสาร	62

1. บทสรุปผู้บริหาร

โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (APCD) โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) มุ่งเน้นที่การพัฒนาความสามารถของประเทศไทยในการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) โดยการแก้ไขปัญหาความท้าทายในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างความตระหนักรู้ โครงการนี้ตั้งเป้าที่จะยกระดับการมีส่วนร่วมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในประเทศไทย โดยโครงการได้พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามการดำเนินงานตาม CRPD และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มาร่วมติดตามการดำเนินงาน ซึ่งโครงการนี้ได้สร้างรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่

1. เสริมสร้างศักยภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความพิการ โดยการพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เข้าถึงและครอบคลุมพร้อมตัวชี้วัดที่มีนัยสำคัญสำหรับการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน CRPD
2. เพิ่มการเข้าถึงและการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน CRPD ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สร้างความตระหนักในหมู่ผู้กำหนดนโยบาย องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรคนพิการ ด้านการดำเนินงาน CRPD และส่งเสริมการพัฒนาที่คนพิการมีส่วนร่วม

ผลลัพธ์สำคัญที่เกิดขึ้นจากโครงการ

1. การพัฒนาเครื่องมือที่เข้าถึงและครอบคลุมเพื่อใช้ติดตามการดำเนินงานของ CRPD ซึ่งให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าด้านความก้าวหน้าในการดำเนินงานของประเทศไทย
2. การสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิคนพิการและการรวมตัวในสังคมผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยน และการรณรงค์ผ่านสื่อ
3. ประเทศไทยได้รับการยอมรับในฐานะประเทศที่มีกระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน CRPD อย่างเป็นระบบและเป็นแบบอย่างให้แก่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก
4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ถูกนำมาใช้ในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และคำแนะนำสำคัญเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในประเทศไทย

กิจกรรมหลักของโครงการ

1. การจัดตั้งทีมคณะทำงาน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้เชี่ยวชาญด้าน CRPD นักวิชาการอิสระ และผู้สนับสนุนสิทธิคนพิการ เพื่อกำกับดูแลโครงการนี้
2. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีของผู้เชี่ยวชาญนานาชาติจากเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซียและจากประเทศไทยเอง
3. การปรับปรุงเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและการทดสอบภาคสนาม เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและความเหมาะสมของการใช้งาน
4. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมมากกว่า 100 คน เพื่อส่งเสริมการพูดคุย แลกเปลี่ยนในประเด็นสิทธิคนพิการ
5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากเครื่องมือดังกล่าว เพื่อสร้างรายงานโครงการที่มีประสิทธิภาพให้ครอบคลุม โดยเน้นข้อค้นพบสำคัญและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาในอนาคต

คณะทำงานของโครงการได้ร่างข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการติดตามและดำเนินงานตาม CRPD เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ การดำรงสถานะและส่งเสริมคณะทำงานของโครงการให้สามารถปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องได้ การรณรงค์สร้างความตระหนักต่อสังคมเรื่องสิทธิของคนพิการอย่างต่อเนื่องผ่านสื่อและกลไกต่างๆ การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงานตาม CRPD ในทุกบริบท การเสริมสร้างการคุ้มครองทางกฎหมายและการปฏิบัติตามข้อกำหนด การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การยกระดับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการติดตามผล CRPD ผ่านการพัฒนาเครื่องมือ กลไกและกระบวนการทำงาน และการจัดฝึกอบรม เรื่องความเสมอภาคด้านความพิการ (Disability Equality Training, DET) แก่เครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

คณะทำงานของโครงการเชื่อมั่นว่า การนำข้อเสนอดังกล่าวมาปฏิบัติ จะทำให้การดำเนินงาน และการติดตามผล CRPD ของประเทศไทยจะมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และจะยังผลให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมถึงการอยู่ร่วมกัน ความเสมอภาคของคนพิการกับคนทั่วไปได้เป็นอย่างดี

2. ความเป็นมาของโครงการ

คนพิการในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งคิดเป็นประมาณ 15% ของประชากรทั้งหมดเผชิญกับความท้าทาย อุปสรรคและการเลือกปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งมีผลให้จำกัดการเข้าถึงบริการสำคัญ เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล และการจ้างงาน

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ซึ่งได้มอบกรอบแนวทางการทำงานเพื่อคุ้มครองสิทธิของคนพิการ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของอนุสัญญานี้ จำเป็นต้องมีการวางแผน นโยบาย การดำเนินงานและการติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสร้างเครื่องมือ กระบวนการ และการเก็บข้อมูลการติดตามการดำเนินงานยังเป็นประเด็นที่มีความท้าทายอยู่ในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย

ดังนั้นเพื่อแก้ไขความท้าทายดังกล่าว คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก หรือเรียกสั้นๆ ว่า ESCAP ได้ตระหนักและริเริ่มโครงการทศวรรษเอเชียและแปซิฟิกสำหรับคนพิการ (ค.ศ. 2023–2032) หรือปี พ.ศ. 2566 - 2575 โดยมีปฏิญญาจากการ์ตาและยุทธศาสตร์อินซอนเป็นแนวทางในการส่งเสริมการรวมตัวด้านความพิการ ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินซอน เพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก (ระยะที่ 2)” ในการนี้ ESCAP ร่วมมือกับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และ ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (APCD) เพื่อยกระดับกลไกการเก็บรวบรวมข้อมูลและการติดตามผลสำหรับการดำเนินงาน CRPD

ประเทศไทย ซึ่งมีประชากรคนพิการประมาณ 2.1 ล้านคน (3.34 % ของประชากรทั้งหมด ข้อมูล ณ วันที่ 29 ต.ค. 2567) เป็นหนึ่งในประเทศแรกๆ ที่ให้สัตยาบัน CRPD ในปี พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตาม การติดตาม ทบทวน ตรวจสอบเบื้องต้นพบว่ายังมีช่องว่างที่มีนัยสำคัญอยู่ เช่น การขาดความร่วมมือระหว่างกระทรวง การขาดระบบการติดตามผล และการขาดตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานสามารถวัดผลได้ เพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าที่สุดคล้องกับ CRPD โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคประชาสังคมและองค์กรของคนพิการในการติดตามและส่งเสริมการดำเนินงานของ CRPD และสิทธิคนพิการในประเทศไทย

กิจกรรมและกรอบเวลา

ผลลัพธ์ที่ 1: ได้เสริมสร้างศักยภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพิการผ่านการพัฒนาเครื่องมือที่มีตัวชี้วัดสำคัญสำหรับวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงาน CRPD

รายการ	กิจกรรมที่ทำ	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา
1.1	การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดการประชุม 2 วัน ระหว่างผู้เชี่ยวชาญและทีมงานเพื่อพัฒนาเครื่องมือ	กรม พก./APCD	เมษายน 2567

รายการ	กิจกรรมที่ทำ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา
1.2	การสรุปร่างแรกของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคณะทำงานฯ ปรับปรุงร่างแรกจากผลการ ประชุม	กรม พก./APCD / ESCAP	เมษายน 2567
1.3	การจัดการประชุมเชิงปรึกษาแบบไฮบริด 1 วัน ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศที่ได้รับเชิญ ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย	กรม พก./APCD	10 เมษายน 2567
1.4	การประชุมคณะทำงาน 1 วันเพื่อสรุปและรับรอง เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	กรม พก./APCD	23 เมษายน 2567
1.5	การสรุปเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและแผนการ ติดตามผล	กรม พก./APCD/ ESCAP	9 พฤษภาคม 2567

ผลลัพธ์ที่ 2: ได้เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงและการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด
สำคัญเพื่อดำเนินงานและการติดตามผล CRPD

รายการ	กิจกรรมที่ทำ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบเวลา
2.1	การจัดประชุม 1 วัน เพื่อแจ้งให้หน่วยงานรัฐบาล องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรของคนพิการผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย และภาคีเครือข่าย ให้ทราบถึง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่พร้อมใช้งาน รวมถึง แผนการจัดเก็บเครื่องมือและขั้นตอนการใช้งาน	กรม พก.	18 มิถุนายน 2567
2.2	การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรคนพิการ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก	กรม พก./APCD	18 กรกฎาคม 2567
2.3	การจัดประชุม 2 วัน เพื่อทบทวนและวิเคราะห์ ข้อมูลจากคำตอบของหน่วยงานที่เข้าร่วม	กรม พก./APCD	20-21 สิงหาคม 2567
2.4	การจัดทำรายงานสรุปผลการเก็บรวบรวมข้อมูล	กรม พก./APCD	กันยายน 2567

ผลลัพธ์ที่ 3: ได้สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้กำหนดนโยบาย องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรคนพิการ ในการดำเนินงาน CRPD และการพัฒนาที่คนพิการมีส่วนร่วม

รายการ	กิจกรรมที่ทำ	หน่วยงานรับผิดชอบ	กรอบเวลา
3.1	การจัดการประชุมเชิงสร้างความรู้ 2 วัน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและการติดตาม CRPD ระดับชาติ	กรม พก./APCD	21–22 ตุลาคม 2567
	การจัดประชุมแลกเปลี่ยนเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานของโครงการ	กรม พก./APCD	29 ตุลาคม 2567
3.2	การจัดประชุมสรุปผลและแนวทางปฏิบัติที่ดีจากการประชุมเชิงสร้างความรู้	กรม พก./APCD	20 พฤศจิกายน 2567
3.3	การจัดทำรายงานโครงการฉบับสมบูรณ์ ซึ่งสรุป ผลลัพธ์ที่สำคัญของการประชุม รวมถึงแนวปฏิบัติ ที่ดีในการรวบรวมข้อมูล	กรม พก./APCD	18 ธันวาคม 2567
3.4	การเผยแพร่รายงานโครงการเพื่อส่งต่อผลลัพธ์ และแนวปฏิบัติที่ดีแก่หน่วยงานและ ภาคีเครือข่าย	กรม พก./APCD/ ESCAP	ธันวาคม 2567

3. วัตถุประสงค์และผลลัพธ์

วัตถุประสงค์โดยรวมของโครงการฯ

เพื่อเสริมสร้างกลไกการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านความพิการ เพื่อยกระดับการดำเนินงาน และการติดตามผลของ CRPD ในระดับชาติ

ผลลัพธ์ที่คาดหวังของโครงการนี้ ได้แก่

1. ได้เสริมสร้างศักยภาพ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพิการผ่านการพัฒนาเครื่องมือที่มีตัวชี้วัดสำคัญ สำหรับวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงาน CRPD
2. ได้เพิ่มความสามารถในการเข้าถึง และการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดสำคัญเพื่อ การดำเนินงานและการติดตามผล CRPD
3. ได้สร้างความตระหนักรู้ แก่ผู้กำหนดนโยบาย องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรของคนพิการ ในการดำเนินงาน CRPD และการพัฒนาที่คนพิการมีส่วนร่วม

ผลลัพธ์สำคัญ

1. คณะทำงานได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน โดยเน้นความร่วมมือและการประสานงานอย่างต่อเนื่อง
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครอบคลุมได้ถูกพัฒนาเพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ภาคีเครือข่ายสามารถให้ข้อมูลด้านความพิการที่ตรงตามความต้องการ สอดคล้องและเปรียบเทียบกันได้
3. ข้อมูลด้านประสบการณ์และความต้องการของคนพิการ ได้ถูกรวบรวมโดยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีนัยสำคัญ
4. กิจกรรมการสร้างความตระหนักรู้ต่างๆ ได้ถูกจัดขึ้นผ่านการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการและการแถลงข่าวเพื่อส่งเสริมสิทธิคนพิการและการรวมตัวทางสังคม
5. ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนพิการ
6. ความร่วมมือระหว่างกรม พก. APCD และ ESCAP ได้รับการส่งเสริมเพื่อการมีส่วนร่วมขององค์กรคนพิการและภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญในประเทศไทย
7. ประเทศไทยได้รับการยอมรับในฐานะประเทศที่มีกรณีศึกษาของการติดตามผลการดำเนินงาน CRPD และเป็นแบบอย่างให้แก่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก
8. หน่วยงานรัฐบาลและองค์กรด้านความพิการมีความตระหนักรู้ในบทบาทของตนมากขึ้นในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับมาตรฐานของ CRPD
9. เครื่องมือติดตามผลที่พัฒนาภายใต้โครงการนี้ได้รับการยอมรับเป็นแบบอย่างและกรณีศึกษาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยควรมีการปรับใช้ให้เหมาะสมในบริบทระดับชาติ

4. กิจกรรมสำคัญของโครงการ

โครงการนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความพิการและติดตามผลการดำเนินงานตาม CRPD ในประเทศไทย

ผลลัพธ์ที่ 1: ได้เสริมสร้างศักยภาพ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพิการผ่านการพัฒนาเครื่องมือที่มีตัวชี้วัดสำคัญสำหรับวัดความก้าวหน้าของการดำเนินงาน CRPD

ในเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2567 มีการดำเนินกิจกรรมสำคัญหลายอย่างเพื่อพัฒนาและสรุปเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดย กรม พก. APCD และ ESCAP ได้ทำงานร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

ในเดือนเมษายน 2567 มีการจัดตั้งคณะทำงาน 17 ท่าน อย่างเป็นทางการเพื่อเริ่มกระบวนการพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ทีมงานประกอบด้วยผู้แทนจาก กรม พก. APCD และผู้เชี่ยวชาญ โดยได้ประชุมภายใน 2 ครั้งเพื่อออกแบบโครงสร้างของเครื่องมือ โดยได้เน้นตัวชี้วัดที่สอดคล้อง จัดกลุ่มกับวัตถุประสงค์ของ CRPD โดยในคณะทำงาน มีสมาชิก 3 คนเป็นคนพิการ และเป็นเพศหญิง 11 คน คณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนจากกรม พก. 8 คน ผู้แทนจาก APCD 3 คน ผู้แทนจากสมาคมสภาคนพิการแห่งประเทศไทย 1 คน ผู้แทนจาก ESCAP 1 คน ผู้แทนจากภาควิชาการ 2 คน และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านคนพิการกับการพัฒนาอีก 2 คน เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2567 ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ของ โครงการฯ ได้รวบรวมผลจากการประชุมครั้งก่อนเพื่อสรุปร่างแรกของเครื่องมือเก็บข้อมูล

โดยเน้นความถูกต้อง ครบคลุม เข้าถึง และสะดวก มีความเกี่ยวพันตามหมวดหมู่ และความง่ายต่อการใช้งานและการกรอกแบบสอบถาม

เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 ได้จัดการประชุมเชิงปรึกษาแบบไฮบริด ณ กรม พก. โดยมีผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญจากประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย มีผู้เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ 15 ท่านแบบพบปะและมี 16 ท่านเข้าประชุมแบบออนไลน์ การประชุมดังกล่าวช่วยแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินงาน CRPD และการใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูล รวมถึงกระบวนการรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งเป็นประโยชน์ในบริบทของประเทศต่างๆ

เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2567 คณะทำงานได้ประชุมเพื่อสรุปและอนุมัติการใช้เครื่องมือฉบับที่แก้ไขปรับปรุงที่ได้ทำการแก้ไขแล้วจากคณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ โครงการ การประชุมครั้งนี้ทำให้แน่ใจว่าเครื่องมือนี้พร้อมใช้งานในวงกว้างและสอดคล้องกับกรอบ CRPD อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2567 ได้มีการสรุปเครื่องมือ รวบรวมข้อมูลและแผนการติดตาม ซึ่งเป็นผลของความพยายามร่วมกัน ส่งผลให้เกิดเครื่องมือที่ดีได้ถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม CRPD อย่างเป็นระบบ สรุปเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยให้ผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสียมีแนวทางที่มีโครงสร้างในการติดตามความคืบหน้าและตัดสินใจในทิศทางเดียวกัน

ผลลัพธ์ที่ 2: ได้เพิ่มความสามารถในการเข้าถึง และการใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตัวชี้วัดสำคัญเพื่อการดำเนินงานและการติดตามผล CRPD

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 APCD และ กรม พก. ได้จัดการประชุมออนไลน์เพื่อชี้แจงเครื่องมือจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการติดตามผลการดำเนินงาน CRPD ในประเทศไทย การประชุมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรคนพิการ และภาคีเครือข่ายเกี่ยวกับความพร้อมใช้งานของเครื่องมือ และแนะนำขั้นตอนการใช้งานสำหรับการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า 80 คนจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีทั้งคนพิการและบุคคลทั่วไป

เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 กรม พก. และ APCD ได้จัดประชุมกลุ่มเพื่อจัดเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยจัดในรูปแบบออนไลน์ที่กรม พก. โดยช่วงเช้าเป็นการสัมภาษณ์หน่วยงานภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรของคนพิการ และในช่วงบ่าย เป็นการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการอภิปรายเชิงลึกและการสัมภาษณ์เพื่อทำความเข้าใจการนำ CRPD ไปใช้ในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น เป็นการเสริมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม

เมื่อวันที่ 20-21 สิงหาคม 2567 คณะทำงานได้จัดประชุมเพื่อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับรวบรวมจากหน่วยงานต่างๆผ่านการทำแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก เตรียมจัดทำรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน นอกจากนี้คณะทำงานยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีนัยสำคัญเพื่อส่งเสริมการนำ CRPD ไปใช้ในประเทศไทย ซึ่งอาจจะเผยแพร่ไปยังประเทศอื่นๆ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติต่อไป

คณะทำงานได้จัดทำรายงานผลการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตาม CRPD โดยรายงานดังกล่าวประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแบบเร่งด่วนและระยะยาวในบริบทหลักต่างๆ

ผลลัพธ์ที่ 3: ได้สร้างความตระหนักรู้แก่ผู้กำหนดนโยบาย องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรคนพิการ ในการดำเนินงาน CRPD และการพัฒนาที่คนพิการมีส่วนร่วม

ในช่วงปลายปี 2567 โครงการได้จัดกิจกรรมที่มีผลกระทบเชิงบวกหลายครั้งเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและติดตามผล CRPD ในระดับชาติ รวมถึงเผยแพร่ผลลัพธ์และแนวปฏิบัติที่ดีจากโครงการ

การจัดการประชุมเชิงสร้างความรู้ 2 วัน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและติดตาม CRPD ระดับชาติ ในวันที่ 21-22 ตุลาคม 2567 กรม พก. ได้ร่วมมือกับ APCD จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักรู้เป็นเวลา 2 วัน การประชุมดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการติดตามผลและการนำ CRPD ไปปฏิบัติในระดับชาติ โดยเชิญผู้เข้าร่วมจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม องค์กรคนพิการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ มาร่วมกันหารือถึงความคืบหน้า แบ่งปันประสบการณ์ และเน้นย้ำถึงความสำคัญของสิทธิคนพิการ นอกจากนี้ การประชุมดังกล่าว ยังเป็นเวทีให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมการรวมกลุ่มทางสังคม การพัฒนาเครือข่ายการทำงานอีกด้วย โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้กว่า 100 คน

เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 มีการจัดกิจกรรมแถลงข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน เผยแพร่และสร้างความตระหนักรู้ให้กับสาธารณชนด้านความคืบหน้าในการนำ CRPD ไปสู่การปฏิบัติ งานนี้เน้นย้ำถึงความเป็นผู้นำของประเทศไทยในการส่งเสริมงานด้านความพิการ และความสำคัญของความร่วมมืออย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาความก้าวหน้า ผลลัพธ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งจากการแถลงข่าวครั้งนี้ คือการกล่าวสุนทรพจน์โดย ฯพณฯ นายวราวุธ ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในหัวข้อ "อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ: การเพิ่มโอกาสและการสร้างคุณค่าให้กับคนพิการในประเทศไทย" คำปราศรัยที่มีพลังของรัฐมนตรีได้เน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการพัฒนาที่ครอบคลุม ครบวงจรด้านการพัฒนาคนพิการ และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปกป้องสิทธิของคนพิการในสังคม

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2567 ได้จัดการประชุมประเมินผล เพื่อทบทวนและสรุปผลลัพธ์ที่สำคัญและแนวทางปฏิบัติที่ดีจากการประชุมเชิงสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานและติดตาม CRPD ระดับชาติ ในวันที่ 21-22 ตุลาคม 2567 นอกจากนี้ การประชุมครั้งนี้เป็นโอกาสในการสะท้อนถึงผลการดำเนินงาน ความสำเร็จและข้อจำกัดของโครงการในภาพรวม และรวบรวมจากผู้เข้าร่วมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมในอนาคตต่อไป

ภายในวันที่ 18 ธันวาคม 2567 ได้มีการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการที่สรุปการดำเนินงานของโครงการ นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่รายงานโครงการไปยังองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง งานนี้ทำให้มั่นใจได้ว่าผลการค้นพบและบทเรียนที่ได้รับจะเข้าถึงผู้คนจำนวนมาก และส่งเสริมให้กลุ่มอื่นๆ นำแนวปฏิบัติที่ดีซึ่งได้พัฒนาขึ้นระหว่างโครงการ นำไปใช้พัฒนางานด้านคนพิการต่อไป

กิจกรรมโดยรวมเหล่านี้ของโครงการได้ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยในการติดตามและนำ CRPD ไปปฏิบัติ เพื่อให้แน่ใจว่าจะมีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืนสู่สังคมที่ไม่แบ่งแยก และรวมทุกคนไว้ด้วยกัน

5. ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนาในอนาคต

คณะทำงานได้มีข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2567 ดังต่อไปนี้

5.1 การดำรงสถานะและส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการ

คณะทำงานของโครงการเห็นว่ามีควมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาสถานะของคณะทำงานที่มีสมาชิก 17 คน ซึ่งจัดตั้งขึ้นในช่วงต้นของโครงการ เพื่อนำเสนอมุมมองใหม่ๆ พร้อมกับดำรงความเชี่ยวชาญที่มีอยู่ คณะทำงานชุดนี้ประกอบด้วยผู้แทนจาก กรม พก. ESCAP APCD ผู้เชี่ยวชาญ และคนพิการ โดยบทบาทต่อเนื่องของคณะทำงานควรรวมถึง

1. การปรับแต่งเครื่องมือการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าการรวบรวมข้อมูลมีความถูกต้อง และเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย คณะทำงานควรปรับแต่งเครื่องมือ กระบวนการตามข้อเสนอแนะและการพัฒนาใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องต่อไป
2. การติดตามการนำ CRPD ไปใช้ การประเมินความคืบหน้าอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยระบุช่องว่าง และจุดที่ต้องปรับปรุงได้เป็นอย่างดี
3. การให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำอย่างเป็นระบบ จะช่วยสามารถขับเคลื่อนการปรับปรุงนโยบาย สิทธิคนพิการได้

5.2 การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้อย่างต่อเนื่อง:

ความพยายามในการสร้างความตระหนักรู้ของโครงการนี้แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมของคนในสังคมทั้งพิการและไม่พิการ ควรมีการรณรงค์อย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติทางสังคมที่มีต่อคนพิการ กิจกรรมควรคำนึงถึง

1. การใช้สื่อที่หลากหลายช่องทางและแพลตฟอร์ม เช่น โซเชียลมีเดีย กิจกรรมในโรงเรียนต่างๆ และความร่วมมือขององค์กรชุมชนที่สามารถเพิ่มการเข้าถึง และสร้างการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
2. การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การจัดรณรงค์ที่ปรับให้เหมาะกับ ผู้กำหนดนโยบาย นายจ้าง และผู้ให้บริการด้านการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมแนวทางที่เป็นอันหนึ่งอันเดียว เช่น ประเด็นความหลากหลาย ความเสมอภาค และการไม่แบ่งแยก รวมถึงการให้ความสำคัญกับเยาวชนคนรุ่นใหม่
3. การมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก โดยส่งเสริมการดำเนินงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมาย CRPD

5.3 การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ

ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และติดตาม CRPD ในประเทศไทย งบประมาณดังกล่าวควรครอบคลุมถึงการสนับสนุนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรคนพิการในการส่งเสริม CRPD รวมถึงการสร้างและพัฒนากลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่าย ทั้งในระดับชุมชน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

5.4 เสริมสร้างการคุ้มครองทางกฎหมายและการปฏิบัติตามข้อกำหนด

ได้แก่

1. จัดทำแนวทางที่ชัดเจนในการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิคนพิการ
2. เพิ่มบทลงโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการเข้าถึงและการต่อต้านการเลือกปฏิบัติ
3. ปรับปรุงกฎหมายโดยปรึกษาหารือกับคนพิการ เพื่อสะท้อนความต้องการที่เปลี่ยนแปลง
4. ขยายการคุ้มครองทางกฎหมายให้ครอบคลุม และทั่วถึงทั้งพื้นที่เมืองและชนบท

5.5 ส่งเสริมความร่วมมือระยะยาวของภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

ได้แก่

1. จัดตั้งกลไกประสานงานถาวรระหว่าง กรมพวก. APCD ESCAP ภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรคนพิการเพื่อสนับสนุนการติดตามผล CRPD
2. จัดประชุมเป็นระยะและสม่ำเสมอ เพื่อแบ่งปันข้อมูลความก้าวหน้า แก้ไขปัญหา และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี
3. สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบริษัทเอกชน เพื่อปรับปรุงการจ้างงานแบบมีส่วนร่วมและการเข้าถึงในสถานที่ทำงาน

5.6 ยกระดับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการติดตามผล

ได้แก่

1. ทบทวนและปรับปรุงเครื่องมือเก็บข้อมูล กลไก และกระบวนการเป็นระยะ เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้อง
2. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่าการเก็บข้อมูลมีความแม่นยำ และมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาระบบออนไลน์สำหรับการแบ่งปันและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการติดตามความก้าวหน้าของ CRPD อย่างมีประสิทธิภาพ
4. จัดการประชุมทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้และปรับปรุงกลยุทธ์ให้เหมาะสม

5.7 การจัดฝึกอบรมเรื่องความเสมอภาคด้านความพิการ (Disability Equality Training, DET)

คณะทำงานได้แนะนำให้จัดโปรแกรมการฝึกอบรมเรื่องความเสมอภาคด้านความพิการ (DET) เพื่อให้ภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการและแนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุม การฝึกอบรมเหล่านี้สามารถ

1. เพิ่มความตระหนักรู้: DET สามารถเน้นย้ำถึงการไม่เลือกปฏิบัติ การรวมกลุ่ม และการเข้าถึงได้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการของ CRPD
2. พัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติ: การฝึกอบรมจะสร้างเครื่องมือและความรู้เพื่อปกป้องสิทธิคนพิการในกิจกรรมประจำวัน
3. ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม: DET มีส่วนช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ครอบคลุม เข้าถึง และการเคารพสิทธิซึ่งกันและกันในสถานที่ทำงานและชุมชน
4. สร้างความร่วมมือ: การฝึกอบรมส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการสร้างเครือข่ายระหว่างภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำไปสู่แนวทางที่ประสานงานกันมากขึ้น
5. ติดตามความคืบหน้า: การพบปะผ่านการฝึกอบรมเหล่านี้ช่วยติดตามความคืบหน้าและระบุพื้นที่ที่ต้องปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องกับ CRPD

คณะทำงานมีความเชื่อมั่นว่า ข้อเสนอดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่และเท่าเทียมกันของคนพิการในสังคมได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

6. ภาพกิจกรรม

การเริ่มต้นเปิดตัวโครงการความร่วมมือระหว่าง กรม พก. APCD และ ESCAP เรื่อง “การติดตามการดำเนินงานอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ในประเทศไทย” เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2567 ที่ APCD กรุงเทพฯ ผู้อำนวยการบริหาร APCD กล่าวเปิดการประชุม

ภาพถ่าย: สมาชิกคณะทำงานนั่งประชุมใหญ่ในห้องประชุม APCD มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และการบันทึกย่อบนโต๊ะ สมาชิกทุกท่าน มีท่าทางตั้งใจพร้อมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตามวัตถุประสงค์

อ้างอิง <https://www.apcdfoundation.org/th/karprachumkhangaerkkhxngkhathangan-phayitokhrngkar-phanthmitrkhwamrwmwuexrahwang-escap-dep-apcd>

**การประชุมเชิงปรึกษาแบบไฮบริด เรื่อง “การติดตามการดำเนินงานอนุสัญญาว่าด้วย
สิทธิคนพิการ (CRPD)” เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 ณ กรม พก. กรุงเทพฯ**

ภาพถ่าย: สมาชิกคณะทำงานและผู้เข้าร่วมประชุมถ่ายภาพร่วมกันในการประชุมแบบไฮบริด โดยมี
บางท่านเข้าร่วมออนไลน์ผ่านจอสกรีน

ภาพถ่าย: นางหฤทัย ศิริสินอุดมกิจ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรม พก. ให้เกียรติเป็น
ประธานกล่าวต้อนรับในพิธีเปิดการประชุมคณะทำงาน

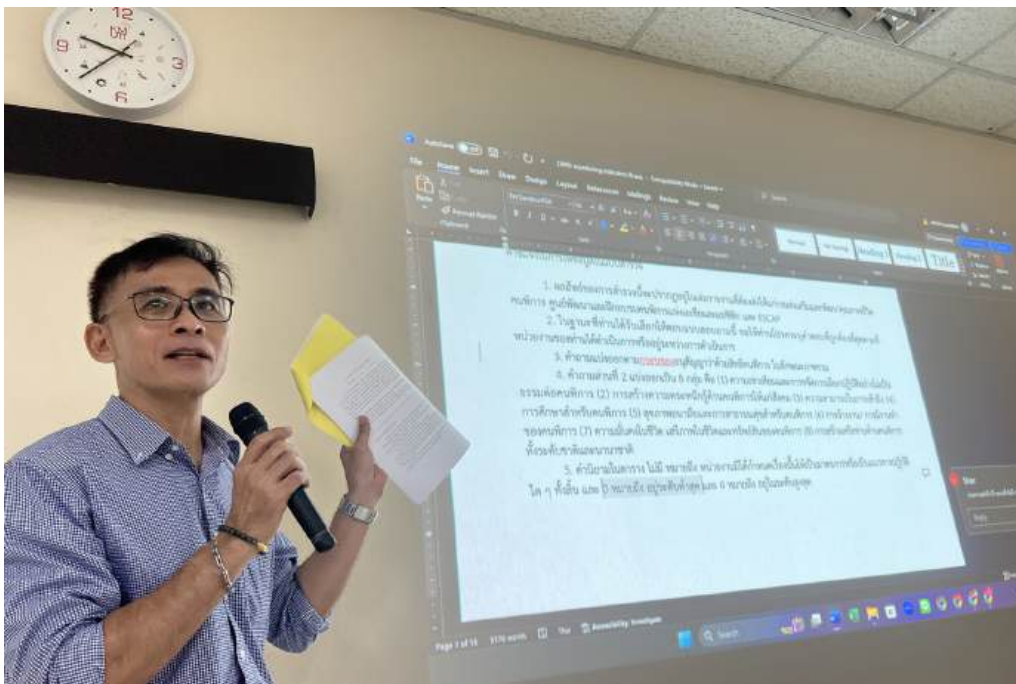
อ้างอิง <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-aelakrmsngesrimaelaphathnakhunphaphc-hiiwitkhnpkphk>

**การประชุมติดตามผลการพัฒนาเครื่องมือติดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD)
เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2567 ณ สำนักงาน APCD กรุงเทพฯ**

ภาพถ่าย: สมาชิกคณะทำงานกำลังแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นการใช้เครื่องมือติดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) และเตรียมพร้อมกับการสรุปผลเครื่องมือฯ

ภาพถ่าย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงษ์ บัวหล้า หนึ่งในคณะทำงาน ได้นำเสนอเครื่องมือเก็บข้อมูลในการติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) และพูดคุยถึงภาคีเครือข่าย

อ้างอิง <https://www.apcdfoundation.org/th/phk-aela-sphx>

APCD และกรม พก. จัดประชุมติดตามการจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2567 ณ ห้องประชุม ศพอ.

ภาพถ่าย: คณะทำงานร่วมการประชุมติดตามและหารือในรายละเอียดของเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD)

ภาพถ่าย: ดร.นันทนุช สุวรรณาวุธ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ กรม พก. กล่าวต้อนรับคณะทำงาน

ภาพถ่าย: คณะทำงานได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือเก็บข้อมูลในการติดตามการดำเนินงานตาม
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) เพื่อที่จะสรุปกระบวนการการจัดเก็บข้อมูล

อ้างอิง <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-aela-phk-cadprachumtidtamkarcadthaekhr uuexngmuuexekbhxmuultamx nusayyawadwysiththikhnpikar>

**APCD ร่วมกับกรม พก. จัดประชุมออนไลน์ เพื่อชี้แจงการดำเนินการจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูล
ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 ณ ห้องประชุม
กรม พก.**

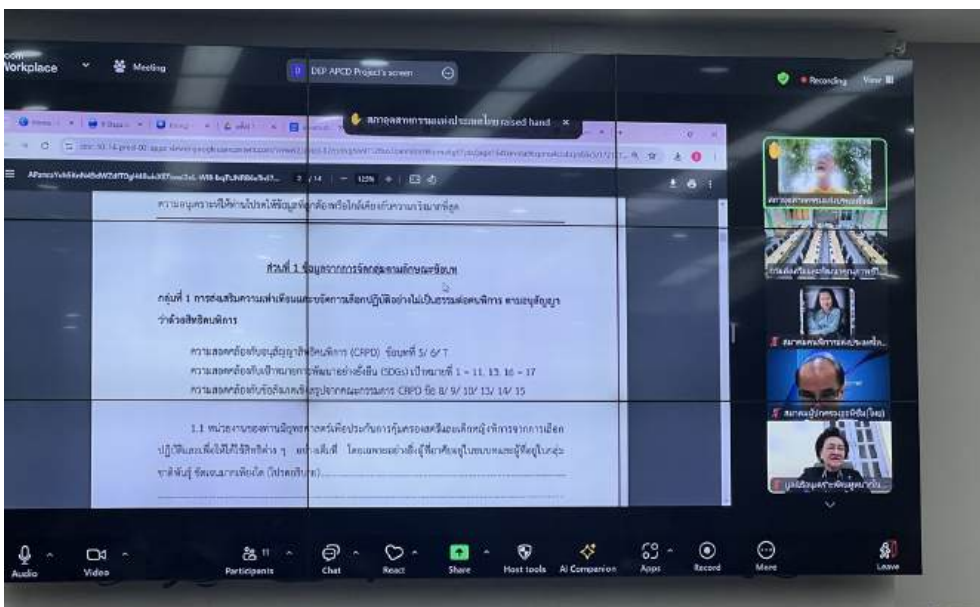
ภาพถ่าย: นายพิสิฐ พูลพิพัฒน์ รองอธิบดี กรม พก. กล่าวต้อนรับคณะทำงาน

ภาพถ่าย: ศ.ดร.วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ/ คณะกรรมการมูลนิธิ APCD
 เล่าประสบการณ์ตรงเรื่องการจ้างงานคนพิการที่ยังมีความท้าทาย

อ้างอิง: <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-rwmkabkrmsngesrimaelaphathnakhunpha-phchiiwithkhnphikar-phk-cadprachumxxniln>

APCD ร่วมกับกรม พก. จัดประชุมออนไลน์กลุ่มเป้าหมาย ในรูปแบบสัมมนาเชิงลึก เพื่อตรวจสอบการดำเนินการจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 ณ ห้องประชุมกรม พก. กรุงเทพมหานคร

ภาพถ่าย: ผู้เข้าร่วมการประชุมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายร่วมทบทวน แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างการประชุม

อ้างอิง: <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-rwmkabkrmsngesrimaelaphathnakhunpha-phchiiwithkhnphikar-phk>

APCD ร่วมกับกรม พก. จัดประชุมวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ในการดำเนินการจัดทำเครื่องมือเก็บข้อมูลตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 และ 21 สิงหาคม 2567 ณ APCD กรุงเทพฯ

ภาพถ่าย: คณะทำงานถ่ายรูปหมู่ร่วมกัน

ภาพถ่าย: ช่วงถาม-ตอบระหว่างสมาชิกกลุ่มคณะทำงาน Ms. Min Kyong Kim (ขวา) เจ้าหน้าที่จาก ESCAP กำลังให้ข้อเสนอแนะ

อ้างอิง: <https://www.apcdfoundation.org/index.php/th/sphx-rwmkabkrmsngesrimaelaphathnakhunphaphchiiwitkhnphikar-phk-0>

**การประชุมเชิงสร้างความตระหนักรู้ เรื่องอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD)
เมื่อวันที่ 21-22 ตุลาคม 2567 ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น จตุจักร กรุงเทพฯ**

ภาพถ่าย: ผู้เข้าร่วมประชุมและวิทยากรร่วมกันถ่ายภาพหมู่ ที่มีรอยยิ้มสะท้อนถึงความร่วมมือที่แข็งแกร่ง

ภาพถ่าย: นายพิรุณ ลายสมิต ผู้อำนวยการบริหาร APCD ร่วมอภิปรายในการสรุปการดำเนินงานตาม CRPD

ภาพถ่ายหมู่ของคณะวิทยากร และสมาชิกคณะทำงาน หลังกิจกรรมระดมความคิดเห็น

อ้างอิง: <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-rwmkabkrmsngesrimaelaphathnakhunphaphchiiwitkhnpikar-phk-aela-escap>

APCD ร่วมกับ กรม พก. และ ESCAP ร่วมจัดงานแถลงข่าวโครงการจัดทำเครื่องมือเพื่อติดตามการดำเนินงานอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนผู้พิการ (CRPD) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 ณ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรุงเทพฯ

ภาพถ่ายความสำเร็จในการร่วมกันจัดงานการแถลงข่าว โดยมีผู้แทนจาก ESCAP กระทรวง พม. กรม พก. และ APCD และแขกผู้เข้าร่วมงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพถ่าย: ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) นายวราวุธ ศิลปอาชา ให้เกียรติกล่าวปาฐกถาพิเศษในพิธีเปิดงานแถลงข่าว ในหัวข้อ “CRPD: เพิ่มโอกาสและสร้างคุณค่าคนพิการไทย” โดยท่านเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการพัฒนาคนพิการอย่างครบวงจร รวมถึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปกป้องสิทธิของคนพิการในสังคม พร้อมกันนี้ล่ามภาษามือได้สื่อสารตลอดช่วงปาฐกถาพิเศษ

อ้างอิง: <https://www.apcdfoundation.org/th/sphx-rwmkab-krm-phk-aela-escap>

7. ภาคผนวก

7.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวกนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาภายใต้โครงการเพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพิการในบริบทของประเทศไทย เครื่องมือดังกล่าวได้รับการออกแบบให้ใช้งานได้ง่ายและครอบคลุมตัวชี้วัดสำคัญสำหรับการติดตามผลการดำเนินงาน CRPD

แบบสำรวจการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ภาคผนวกนี้ประกอบด้วยเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาภายใต้โครงการเพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพิการในบริบทของประเทศไทย เครื่องมือดังกล่าวได้รับการออกแบบให้ใช้งานได้ง่ายและครอบคลุมตัวชี้วัดสำคัญสำหรับการติดตามผลการดำเนินงาน CRPD

แบบสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการของประเทศไทยซึ่งเป็นไปตามข้อบทของอนุสัญญาฯ (2) รายงานผลการติดตามดังกล่าวไปยังกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก และคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) (3) นำผลการติดตามผลกลับไปสู่การแก้ไข เพิ่มเติม กฎหมาย นโยบายและแผนงานที่มีผลผูกพันต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมด้านคนพิการทุกองค์กรให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ด้านคนพิการตามอนุสัญญาฯ ตลอดจนพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และ (4) นำผลการติดตามไปพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น ข้อมูลที่ได้รับจากท่าน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์และประเมินผลเบื้องต้นและส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ข้อมูลส่วนบุคคลและคำตอบของท่านเป็นความลับและถูกจัดเก็บไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ที่ปลอดภัย และข้อมูลทั้งหมดนี้จะถูกทำลายด้วยระบบล้างไฟล์ข้อมูลภายในเวลา 3 เดือน หลังผลการสำรวจเสร็จสิ้นแล้ว

แบบสำรวจนี้มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสำรวจ และ ส่วนที่ 2 ข้อมูลหน่วยงานที่ปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการของหน่วยงาน

คำชี้แจงในการให้ข้อมูลในแบบสำรวจ

1. ผลลัพธ์ของการสำรวจนี้จะปรากฏอยู่ในเล่มรายงานที่ต้องส่งให้แก่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก และ ESCAP
2. ในฐานะที่ท่านได้รับเลือกให้ตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านโปรดระบุคำตอบที่ถูกต้องที่สุดตามที่หน่วยงานของท่านได้ดำเนินการหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการ
3. คำถามแบ่งออกตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ในลักษณะภาพรวม
4. คำถามส่วนที่ 3 แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม คือ (1) ความเท่าเทียมและการจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ (2) การสร้างความตระหนักรู้ด้านคนพิการให้แก่สังคม (3) ความสามารถในการเข้าถึง (4) การศึกษาสำหรับคนพิการ (5) สุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขสำหรับคนพิการ

(6) การจ้างงาน/ การมีงานทำของคนพิการ (7) ความมั่นคงในชีวิต เสรีภาพในชีวิตและทรัพย์สินของคนพิการ (8) การสร้างเครือข่ายด้านคนพิการทั้งระดับชาติและนานาชาติ

5. คำนิยามในตาราง ไม่มีการดำเนินการ หมายถึง หน่วยงานไม่ได้กำหนดเรื่องนั้นให้เป็นมาตรการหรือเป็นแนวทางปฏิบัติใดๆ ทั้งสิ้น และ 0 หมายถึง มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 หมายถึง อยู่ในระดับสูงสุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....

1.2 หมายเลขโทรศัพท์ของหน่วยงาน.....

1.3 สภาพบุคคลที่สัมพันธ์กับความพิการ

( ) เป็นบุคคลทั่วไป (ไม่มีความพิการ) ( ) เป็นผู้ดูแลคนพิการ

( ) เป็นคนพิการ ประเภท

( ) การเห็น ( ) การได้ยินหรือสื่อความหมาย ( ) การเคลื่อนไหวหรือร่างกาย

( ) จิตหรือพฤติกรรม ( ) สติปัญญา ( ) การเรียนรู้

( ) ออทิสติก ( ) อื่น โปรดระบุ.....

1.4 ท่านมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับคนพิการดีมากเพียงใด

( ) ไม่มีเลย ( ) ต่ำกว่า 1 ปี ( ) 1 – 5 ปี ( ) 5 – 10 ปี ( ) มากกว่า 10 ปี

1.5 บทบาทของท่านกับการขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

( ) ไม่มีเลย

( ) เป็นผู้ปฏิบัติงานทั่วไปด้านคนพิการของหน่วยงาน

( ) เป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ

1.6 หน่วยงานของท่านเป็นหน่วยงาน (โปรดทำเครื่องหมาย ✓)

( ) หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานภาครัฐ

( ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท)

( ) หน่วยงานหรือองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวข้องกับคนพิการ (ชมรม สมาคม มูลนิธิ)

( ) หน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ

1.7 การจ้างงานคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดในสัดส่วน 100 ต่อ 1

- ( ) จ้างครบถ้วนตามมาตรา 33 และ 35
- ( ) จ้างไม่ครบ
- ( ) จำนวนลูกจ้างมีจำนวนไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด
- ( ) ไม่ทราบ

1.8 ท่านเข้าใจ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด โปรดให้คะแนน
(0 = ไม่เข้าใจเลย และ 4 = เข้าใจอย่างดีมากที่สุด)

- ( ) 0 ( ) 1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4

1.9 ท่านตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของคนพิการทุกประเภทตามหลักสิทธิมนุษยชนดีมากเพียงใด
(0 = ไม่ตระหนักเลย และ 4 = ตระหนักอย่างดีมากที่สุด)

- ( ) 0 ( ) 1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4

1.10 ท่านสามารถอธิบายสิทธิและเสรีภาพของคนพิการแก่บุคคลอื่นได้ถูกต้องดีมากเพียงใด
(0 = ไม่ได้เลย และ 4 = ได้เป็นอย่างดีที่สุด)

- ( ) 0 ( ) 1 ( ) 2 ( ) 3 ( ) 4

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหน่วยงานของท่าน โปรดเลือกระดับคะแนนตามข้อเท็จจริงของหน่วยงานท่าน โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านมีกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับคนพิการที่ทันสมัยและทันสมัยดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานสนับสนุนงานคนพิการตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการอย่างชัดเจนดีมากเพียงใด						
3	หน่วยงานของท่านมีงบประมาณรายจ่ายประจำปีแต่ละปีเพียงพอต่อการผลักดันการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด						
4	ในภาพรวม บุคลากรทั้งหมดในหน่วยงานของท่านเข้าใจ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
5	บุคลากรทั้งหมดในหน่วยงานของท่านมีความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของคนพิการในสังคมดีมากเพียงใด						
6	การโยกย้าย เปลี่ยนแปลง สลับตำแหน่ง ในระดับบริหารส่งผลต่อการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติงานในด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สตรีพิการ และเด็กพิการดีมากเพียงใด						
8	ในภาพรวม หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด						
9	ในภาพรวม หน่วยงานของท่านได้รับเรื่องร้องเรียนการให้บริการจากคนพิการ หรือองค์กรคนพิการดีมากเพียงใด						

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการของหน่วยงาน

กลุ่มที่ 1 ความเท่าเทียมและการจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 5/ 6/ 7

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1 – 11, 13, 16 – 17

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 8/ 9/ 10/ 13/ 14/ 15

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 มาตรา 71 และมาตรา 128 ดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้คนพิการเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในการร่างกฎหมาย หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการ ดำเนินการ	0	1	2	3	4
3	หน่วยงานของท่านส่งเสริมให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติตีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านมีคณะกรรมการเฉพาะที่ส่งเสริมความเท่าเทียมและจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการที่มีประสิทธิภาพตีมาก						
5	การจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อคนพิการในหน่วยงานของท่านมีประสิทธิภาพตีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านมีขั้นตอนในการส่งเสริมความเท่าเทียมกันและการจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการอยู่ในระดับใด						
7	หน่วยงานของท่านให้ความช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผลแก่คนพิการตีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับสตรีพิการตีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับเด็กพิการตีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุที่พิการตีมากเพียงใด						
11	หน่วยงานของท่านใช้ระบบและกลไกต่างๆ สนับสนุนสตรีพิการและเด็กพิการทั้งหญิงและชายให้เข้าถึงสิทธิและสวัสดิการของหน่วยงานของท่านตามหลักสิทธิมนุษยชนตีมากเพียงใด						
12	หน่วยงานของท่านใช้ระบบและกลไกต่างๆ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเด็กพิการทั้งหญิงและชายแบบมุ่งเป้าตีมากเพียงใด						
13	หน่วยงานของท่านใช้ระบบและกลไกส่งเสริมสนับสนุนสตรีพิการให้มีสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมสาธารณะตีมากเพียงใด อาทิ การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต การมีส่วนร่วมในการลงมติ หรือ ประชาพิจารณ์ หรือ ประชามติ ฯลฯ เป็นต้น						
14	หน่วยงานของท่านมีบทลงโทษสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานที่ละเมิดต่อหลักสิทธิมนุษยชนสำหรับคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ตีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคการสร้างความรู้ถึงความเท่าเทียมและจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อสร้างความรู้และทักษะด้านสิทธิคนพิการแก่สังคม						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความรู้						
3	เผยแพร่ตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมความเท่าเทียมในสิทธิและเสรีภาพของคนพิการและจัดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรดระบุ)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 2 การสร้างความรู้ด้านคนพิการแก่สังคมทั่วไป

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 5/ 10/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 16/ 17/ 18/ 19/ 20

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านมีการสร้างความรู้เกี่ยวกับคนพิการภายในหน่วยงานด้วยกันเองดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการ ดำเนินการ	0	1	2	3	4
2	หน่วยงานของท่านประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ที่ถูกต้องด้านคนพิการได้มีประสิทธิภาพดีมากเพียงใด						
3	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมองค์กรด้านคนพิการต่างๆ ในการสร้างความตระหนักรู้แก่สังคมได้มีประสิทธิภาพดีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่เพื่อสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิคนพิการได้ดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับสื่อสาธารณะประเภทต่างๆ ในการสร้างความตระหนักรู้ด้านคนพิการให้แก่สังคมดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคนพิการให้แก่คนทั่วไปในสังคมดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสตรีพิการให้แก่คนทั่วไปในสังคมดีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเด็กพิการให้แก่คนทั่วไปในสังคมดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านประสบความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคนพิการให้สังคมได้มีความตระหนักร่วมกันดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคการสร้างความตระหนักรู้ด้านคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการ ดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อสร้างความรู้และทักษะด้านสิทธิคนพิการแก่สังคม						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้						
3	เผยแพร่ตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมการสร้าง ความตระหนักรู้ด้านคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรดระบุ)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 3 ความสามารถในการเข้าถึง

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 9/ 13/ 21/ 29/ 30

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 2/ 3/ 5/ 9/ 10/ 11/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 21/ 22/ 27/ 28/ 41/ 42/ 58/ 59/ 60/ 61

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านมีสภาพแวดล้อมทางกายตามกายภาพ ตามการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design) เพื่อให้ คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้มากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับองค์กรอื่นหรือหน่วยงาน อื่นในการส่งเสริมการออกแบบที่เป็นสากล (Universal Design) เพื่อการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ทรัพยากร ทางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองทั้งที่มาจากภาครัฐ และ ภาคเอกชนได้มีประสิทธิภาพดีเพียงใด (Accessibility)						
3	หน่วยงานของท่านเป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมให้คน พิการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศและใช้ประโยชน์ แก่หน่วย งานอื่นได้มากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกให้คนพิการติดต่อเข้า มาได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการอำนวยความสะดวก แก่คนพิการในการติดต่อหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ของหน่วยงานได้ดีเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านใช้ระบบติดตามและประเมินผลการเข้า ถึงและใช้ประโยชน์ในสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ของ คนพิการดีเพียงใด						
7	ในการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์หรือเครื่องมือสำหรับสวัสดิการ สาธารณะหรือประโยชน์สาธารณะ หน่วยงานท่านคำนึงถึง การใช้ประโยชน์ของคนพิการดีเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
8	หน่วยงานของท่าน เปิดโอกาสให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ หรือองค์กรด้านคนพิการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมาก หรือจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ หรือ การจ้างเหมาบริการดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านจัดอบรมให้ความรู้หรือเสริมทักษะคนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์สื่อดิจิทัลหรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศดีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านใช้ระบบและกลไกในการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมดีมากเพียงใด						
11	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกที่ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในการได้รับความช่วยเหลือต่างๆ จากหน่วยงานของท่านดีมากเพียงใด						
12	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินภาครัฐและภาคเอกชนดีมากเพียงใด						
13	หน่วยงานของท่านมีมาตรการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้คนพิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมดีมากเพียงใด						
14	หน่วยงานของท่านจัดการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านคนพิการให้แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมดีมากเพียงใด						
15	หน่วยงานของท่านจัดการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่องค์กรด้านคนพิการดีมากเพียงใด						
16	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับภาคเอกชนหรือภาครัฐอื่นในการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในการเข้าถึงพื้นที่ทางวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี กีฬา และนันทนาการ ดีมากเพียงใด						
17	หน่วยงานของท่านมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีพิการเข้าถึงทรัพยากรทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดีมากเพียงใด						
18	หน่วยงานของท่านมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กพิการเข้าถึงทรัพยากรทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เทคโนโลยีดิจิทัล และกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคการสร้างความสามารถในการเข้าถึงตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อสร้างความรู้และทักษะด้านสิทธิคนพิการแก่สังคม						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้						
3	เผยแพร่ตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมความสามารถในการเข้าถึง ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรดระบุ)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 4 การศึกษาสำหรับคนพิการ (หากหน่วยงานท่านไม่เกี่ยวข้อง กรุณาข้ามไปตอบกลุ่มถัดไป)

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 24

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 4/ 5/ 10/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 45

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกอย่างสมเหตุสมผลแก่คนพิการในการเข้าถึงระบบการศึกษาดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านมีมาตรการสนับสนุนเฉพาะบุคคลแก่คนพิการเพื่อให้คนพิการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและชีวิตทางสังคมดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
3	หน่วยงานของท่านมีสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของคนพิการดีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสนับสนุนการ Reskill/ Upskill ให้คนพิการดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านจัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ต้องเกี่ยวกับคนพิการแก่บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดดีมากเพียงใด						
7	บุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานของท่านมีความพร้อมในการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการดีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านมีงบประมาณในการจัดการศึกษาให้แก่คนพิการอย่างมีคุณภาพเพียงพอดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านมีหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องต่อศักยภาพการเรียนรู้ของคนพิการดีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสตรีพิการให้เข้าสู่ระบบการศึกษาดีมากเพียงใด						
11	หน่วยงานของท่านส่งเสริมเด็กพิการทั้งชายและหญิงเข้าสู่ระบบการศึกษาดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคการสร้างความเท่าเทียมและการเข้าถึงการศึกษาสำหรับคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อสร้างความรู้ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ						
2	ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม						
3	ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบคู่ขนาน (จัดการเรียนการสอนร่วมกันบางวิชา และจัดการเรียนการสอนแยกสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษบางวิชา ในสถานศึกษาเดียวกัน)						

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
4	ส่งเสริมการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ						
5	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิทางการศึกษาสำหรับคนพิการ						
6	เผยแพร่เรื่องสิทธิทางการศึกษาสำหรับคนพิการตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
7	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
8	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมการเข้าถึงระบบการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรตระบุง)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 5 สุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขสำหรับคนพิการ (หากหน่วยงานท่านไม่เกี่ยวข้อง กรุณาข้ามไปตอบกลุ่มถัดไป) ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 25/ 26/ 29

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 3/ 5/ 6/ 10/ 13/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 47/ 48/ 51/ 52/ 57/ 58/ 59

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวกอย่างสมเหตุสมผลแก่คนพิการในการเข้าถึงระบบการศึกษาดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านมีมาตรการสนับสนุนเฉพาะบุคคลแก่คนพิการเพื่อให้คนพิการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและชีวิตทางสังคมดีมากเพียงใด						
3	หน่วยงานของท่านอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคนพิการแก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการ ดำเนินการ	0	1	2	3	4
4	หน่วยงานของท่านมีระบบการฟื้นฟูสมรรถนะหรือสมรรถภาพด้านสุขภาพและสาธารณสุขดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมสมรรถนะหรือสมรรถภาพคนพิการดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับชุมชนในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของคนพิการดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสุขภาพอนามัยของสตรีพิการดีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็กพิการดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคส่งเสริมสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขสำหรับคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการ ดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแล						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ						
3	เผยแพร่เรื่องสิทธิทางการแพทย์สำหรับคนพิการตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขสำหรับคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรดระบุ)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 6 การจ้างงาน/ การมีงานทำของคนพิการ

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 27

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1/2/ 5/ 8/ 10/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 53/ 54/ 55

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านมีระบบส่งเสริมการจ้างงานคนพิการดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านมีโครงการอบรมพัฒนาอาชีพแก่คนพิการดีมากเพียงใด						
3	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับภาคเอกชนในการเพิ่มโอกาสการจ้างงานคนพิการดีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านอบรม สัมมนา จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการจ้างงานคนพิการดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านมีระบบข้อมูลข่าวสารด้านการจ้างงานที่ทันสมัยให้คนพิการเข้าถึงได้อย่างสะดวกดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของคนพิการดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านส่งเสริมทักษะการเป็นเจ้าของกิจการของคนพิการมากน้อยเพียงใด (Entrepreneurship)						
8	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการคุ้มครองแรงงานคนพิการดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการพัฒนาทักษะอาชีพของคนพิการ Reskill/ Upskill ดีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านมีบริการจัดหางานให้แก่คนพิการดีมากเพียงใด						
11	หน่วยงานของท่านมีระบบให้คำปรึกษาเรื่องการจ้างงานคนพิการดีมากเพียงใด						
12	หน่วยงานของท่านมีระบบรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการดีมากเพียงใด						
13	หน่วยงานของท่านส่งเสริมโอกาสการจ้างงานสตรีพิการดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคส่งเสริมการจ้างงาน/ การมีงานทำของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแล						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ						
3	เผยแพร่เรื่องสิทธิทางการแพทย์สำหรับคนพิการตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมโอกาสการจ้างงาน/ การมีงานทำสำหรับคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (โปรดระบุ)

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 7 ความมั่นคงในชีวิต เสรีภาพในชีวิตและทรัพย์สินของคนพิการความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 14/ 15/ 16/ 19/ 21/ 23/ 28/ 30

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1/ 5/ 10/ 11/ 16

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 26/ 29/ 39/ 43/ 55/ 57

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการช่วยเหลือสนับสนุนให้คนพิการดำรงชีวิตอย่างปลอดภัยเพียงพอดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านมีโครงการหรือแผนงานที่ขจัดความยากจนในกลุ่มคนพิการดีมากเพียงใด						

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
3	หน่วยงานของท่านมีโครงการหรือแผนงานที่ส่งเสริมการเข้าถึงปัจจัย 4 เพื่อการดำรงชีวิตอย่างพอเพียงของคนพิการดีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านให้เสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดเห็นสาธารณะอย่างสุจริตของคนพิการดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการแสดงออกทางการเมืองอย่างสุจริตดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านเปิดพื้นที่สาธารณะในหน่วยงานเพื่อให้คนพิการเข้ามาจัดกิจกรรมทางการเมืองอย่างอารยชนหรือแสดงความคิดเห็นอย่างสุจริตดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับองค์กรคนพิการประเภทต่างๆ ในการส่งเสริมการดำรงชีวิตอย่างอิสระ (Independent Living) ของคนพิการดีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านส่งเสริมสถาบันครอบครัวของคนพิการดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการดีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่คนพิการในการวางแผนครอบครัวและสุขภาพะดีมากเพียงใด						
11	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการส่งเสริมคนพิการให้เข้ามามีส่วนร่วมสาธารณะในเรื่องต่างๆ ดีมากเพียงใด						
12	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการคุ้มครองสวัสดิภาพคนพิการในภาพรวมดีมากเพียงใด						
13	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกคุ้มครองคุณภาพของสตรีพิการดีมากเพียงใด						
14	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการปกป้องคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กพิการดีมากเพียงใด						
15	หน่วยงานของท่านมีระบบและกลไกในการส่งเสริมให้สตรีพิการและเด็กพิการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการสาธารณะอย่างถูกต้องและสุจริตดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคส่งเสริมความมั่นคงในชีวิตเสีรภาพในชีวิตและทรัพย์สินของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแล						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ						
3	เผยแพร่เรื่องสิทธิทางการแพทย์สำหรับคนพิการตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมเสีรภาพในชีวิตและทรัพย์สินของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

1. ....
2. ....
3. ....

กลุ่มที่ 8 การสร้างเครือข่ายด้านคนพิการทั้งระดับชาติและนานาชาติ

ความสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ข้อบทที่ 6/ 7/ 8/ 32/ 33

ความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 5/ 10/ 17

ความสอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการ CRPD ข้อ 69

(0 = มีมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติแต่ไม่ได้ดำเนินการ และ 4 = อยู่ในระดับสูงสุด)

ข้อที่	คำถาม	ระดับคะแนน					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	หน่วยงานของท่านสร้างเครือข่ายด้านคนพิการภายในประเทศไทยดีมากเพียงใด						
2	หน่วยงานของท่านสร้างเครือข่ายด้านคนพิการในระดับนานาชาติดีมากเพียงใด						
3	หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้คนพิการหรือองค์กรคนพิการประเภทต่างๆ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายในประเทศไทยดีมากเพียงใด						
4	หน่วยงานของท่านเปิดโอกาสให้คนพิการหรือองค์กรคนพิการประเภทต่างๆ มีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายในระดับนานาชาติดีมากเพียงใด						
5	หน่วยงานของท่านแบ่งปันข้อมูลด้านการจัดการคนพิการให้แก่องค์กรเครือข่ายทั้งในประเทศและระดับนานาชาติดีมากเพียงใด						
6	หน่วยงานของท่านจัดอบรม สัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกับองค์กรเครือข่ายในประเทศดีมากเพียงใด						
7	หน่วยงานของท่านจัดอบรม สัมมนา อบรมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกับองค์กรเครือข่ายระดับนานาชาติดีมากเพียงใด						
8	หน่วยงานของท่านทำวิจัยร่วมกับองค์กรเครือข่ายในประเทศเพื่อค้นหาองค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านต่างๆ ดีมากเพียงใด						
9	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับองค์กรเครือข่ายในประเทศเพื่อขอรับความช่วยเหลือทางเทคนิคและทางวิชาการในด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการดีมากเพียงใด						
10	หน่วยงานของท่านทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อขอรับความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคทางวิชาการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการดีมากเพียงใด						

หน่วยงานของท่านใช้เทคนิคส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านคนพิการทั้งระดับชาติและนานาชาติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการดีมากเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับคะแนน)

ข้อที่	เทคนิค	ระดับคะแนน (0) = ทำแล้วไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ และ (4) = ทำแล้วเกิดผลสัมฤทธิ์ระดับสูงสุด					
		ไม่มีการดำเนินการ	0	1	2	3	4
1	อบรมหรือให้การศึกษาเพื่อด้านสุขภาพอนามัยและการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแล						
2	รณรงค์ผ่านโครงการสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิทางการแพทย์และการสาธารณสุขให้แก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ						
3	เผยแพร่เรื่องสิทธิทางการแพทย์สำหรับคนพิการตามสื่อสารมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวาง						
4	ผลักดันให้เป็นกฎหมายในลำดับชั้นต่างๆ						
5	กำหนดให้เป็นนโยบายสาธารณะของหน่วยงาน						

ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่านควรมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สำคัญ อะไรอีกบ้างที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายคนพิการทั้งระดับชาติและนานาชาติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

1. ....
2. ....
3. ....

7.2 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างโครงการได้รับการวิเคราะห์และสรุปในรายงานฉบับนี้ โดย คณะทำงานของโครงการ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนถึงความคืบหน้าและช่องว่างในการดำเนินงานอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) ในประเทศไทย โครงการพัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตาม การดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอน เพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก (ระยะที่ 2)” โครงการดังกล่าวเป็นความร่วมมือของสาม หน่วยงานหลัก ได้แก่ คณะกรรมาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) กรมส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) และศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (APCD) โครงการคณะทำงานได้สรุปภาพรวมของผลการศึกษา และอภิปรายผล พร้อมทั้งนำเสนอ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาเครื่องมือการจัดเก็บเพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้

7.2.1 สรุปภาพรวมของผลการศึกษา

สำหรับโครงการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้พัฒนาเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ขึ้นใหม่โดย ประยุกต์มาจากข้อบอกจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ ข้อเสนอแนะเชิงสรุปจากคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยแยกออกเป็น 2 วิธีการ ประกอบด้วย (1) วิธีการเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามในระบบออนไลน์ และ (2) วิธีการเชิงคุณภาพที่ใช้แนวคำสัมภาษณ์ในระบบการสนทนากลุ่ม

ผู้ศึกษาได้ยกร่างคำถามในแบบสอบถามในระบบออนไลน์และแนวคำสัมภาษณ์เข้าสู่ที่ประชุม คณะทำงานในโครงการศึกษาเพื่อขอรับข้อเสนอแนะไปปรับปรุงข้อคำถามต่างๆ ทั้ง 2 แนวทางใหม่ ความสำเร็จมากที่สุดเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง และในวันที่ 18 มิถุนายน 2567 เวลา 10.00 – 12.00 น. ผู้ศึกษาโดยความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมอาชีพคนพิการแห่งเอเชีย และแปซิฟิกได้เชิญหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการ เข้ารับฟังคำชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษา และการตอบคำถามทั้งในวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ

คณะทำงานกำหนดให้การตอบแบบสอบถามในระบบออนไลน์อยู่ระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน ถึง 19 กรกฎาคม 2567 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนภายในกำหนดเวลาจำนวน 85 ชุด และกิจกรรมการ สนทนากลุ่มจัดขึ้นวันที่ 18 กรกฎาคม 2567 โดยแบ่งออกเป็นภาคเช้าเวลา 10.00 – 12.00 น. สำหรับ หน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการ จำนวน 9 หน่วยงาน และภาคบ่ายเวลา 13.30 – 15.30 น. สำหรับหน่วยงานของรัฐจำนวน 10 หน่วยงาน

ผลการศึกษาในภาพรวมชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาค ประชาสังคมด้านคนพิการมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและปฏิบัติตาม หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และข้อเสนอแนะเชิงสรุปจาก คณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการได้ดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษา ดังนี้

1. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการเริ่มมีแนวทาง ที่ชัดเจนมากขึ้นในการจัดทำยุทธศาสตร์จัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ

2. หลายหน่วยงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการส่งเสริมสถานภาพ สตรีพิการให้มีความโดดเด่นมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดเป็นโควตาสำหรับบางตำแหน่งที่สำคัญขององค์กร

อาทิ สมาคมผู้ประกอบการบุคคลออทิสซึม (ไทย) ส่งเสริมให้สตรีเป็นประธานชมรมในส่วนภูมิภาค หรือสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยส่งเสริมสตรีพิการตาบอดให้จัดตั้งสมาคมของตนเอง เป็นต้น

3. หน่วยงานหลายแห่งใช้สื่อสาธารณะออนไลน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของคนพิการและสร้างการตระหนักรู้ด้านคนพิการให้แก่สังคมทั่วไป อาทิ บทบาทของสมาคมผู้ประกอบการคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย และมูลนิธิออทิสติกไทย เป็นต้น

4. หน่วยงานของรัฐหลายแห่งมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิและสวัสดิการการรักษาพยาบาลของคนพิการ โอกาสทางการศึกษา โอกาสในการจ้างงาน เป็นต้น

5. หน่วยงานหลายแห่งร่วมมือกันจัดการอบรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้เกิดขึ้นทั้งในส่วนของตัวเองคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และสังคมทั่วไปให้มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ อาทิ บทบาทของสมาคมผู้ประกอบการคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทยที่จัดอบรมเรื่องกฎหมายการล่วงละเมิดและการกระทำละเมิดต่อคนพิการ หรือบทบาทของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยที่ผลักดันเรื่องกีฬาคนพิการประเภทกรีฑา เป็นต้น

6. การปรับปรุงระบบการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของคนพิการ ซึ่งหน่วยงานหลายแห่งได้ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เป็นมิตรต่อคนพิการ และทำให้คนทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียมกันซึ่งพบเห็นได้มากขึ้นภายในตึกและอาคารสาธารณะและระบบขนส่งสาธารณะ เป็นต้น

ผลการศึกษาข้างต้นที่มาจากทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และทำให้แนวทางการปฏิบัติงานด้านคนพิการดีขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการปฏิบัติงานจะดีขึ้น แต่ผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า ยังมีอีกหลายปัจจัยที่อาจทำให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการชะลอลงจนอาจไม่บรรลุเป้าหมายที่มุ่งหวัง ซึ่งผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาไว้ในส่วนถัดไป

7.2.2 การอภิปรายผลการศึกษา

ในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย (ก) ปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านคนพิการให้เป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และ (ข) ปัจจัยที่ฉุดรั้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก) ปัจจัยที่ส่งเสริม

ในภาพรวม ผลการปฏิบัติงานด้านคนพิการของหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทยเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากได้รับปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้านคนพิการ ดังต่อไปนี้

1. ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งมีสาระสำคัญที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่คนพิการดังปรากฏในมาตรา 4 ที่ให้หลักประกันเรื่องสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคนพิการ ตลอดจนมีกฎหมาย ประกาศ ระเบียบและคำสั่งอีกหลายฉบับที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ อาทิ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

คนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม การกำหนดโควตาการจ้างงาน 1 ต่อ 100 เป็นต้น และรัฐบาลไทยอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติ โดยมีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดัน ซึ่งสาระสำคัญอยู่ที่การจัดการเลือกปฏิบัติในทุกกลุ่มประชากรและทุกรูปแบบให้มีความทันสมัยและครอบคลุมประเด็นร่วมสมัยต่างๆ มากขึ้น ซึ่งรวมถึงคนพิการไว้แล้ว

นอกจากนั้น องค์กรด้านคนพิการหลายแห่งได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นทางการเป็นพันธมิตรกันอย่างต่อเนื่องเพื่อสะท้อนปัญหาและข้อจำกัดในการขับเคลื่อนงานด้านส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจนนำไปสู่ข้อเสนอแนะหลายประการในการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลักดันให้กฎหมายในลำดับศักดิ์ต่างๆ และนโยบายของรัฐบาลสอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ อาทิ การตัดคำที่แสดงถึงการเลือกปฏิบัติ และการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของคนพิการให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

2. หน่วยงานของรัฐใช้กลไกการทบทวนสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ (Universal Period Review, UPR) มาเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการผลักดันเรื่องสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม) และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่มีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ ทั้งที่เป็นผู้หญิงพิการ และเด็กพิการ โดยรวมถึงการขจัดความรุนแรงในครอบครัวที่มักเกิดขึ้นกับผู้หญิงและเด็ก

3. หน่วยงานภาครัฐหลายแห่งอยู่ระหว่างการพัฒนาความร่วมมือร่วมกันเพื่อให้เกิดระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service) และสร้างระบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงกันเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจดทะเบียนเป็นศูนย์บริการคนพิการทั่วไป โดยในอนาคตจะเริ่มจากการออกบัตรประจำตัวผู้พิการได้อย่างครบวงจรในจุดเดียวในอนาคตคนพิการไม่ต้องเดินทางไปแต่ละหน่วยงาน และใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือคนพิการในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือเร่งด่วน อาทิ การนำระบบศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service, TTRS) มาใช้ให้ความช่วยเหลือผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมายในสถานการณ์โควิด 19 และขณะนี้ได้กระจายติดตั้งในสถานที่สำคัญหลายแห่งในประเทศไทย เป็นต้น

4. การเปิดโอกาสให้แก่สตรีพิการดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารในองค์กรด้านคนพิการ องค์กรด้านคนพิการประเภทสมาคม และมูลนิธิ ใช้ระบบกำหนดโควตาให้แก่สตรีพิการได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารองค์กร ดังตัวอย่างของสมาคมคนพิการตาบอดแห่งประเทศไทย สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) และมูลนิธิออทิสติกไทย

นอกจากระบบโควตาแล้ว องค์กรด้านคนพิการหลายแห่งยังส่งเสริมให้สตรีพิการจัดตั้งสมาคมของตนเอง อาทิ สมาคมสตรีพิการตาบอดในประเทศไทย สมาคมสตรีพิการประเทศไทย หรือ ส่งเสริมให้สตรีเป็นผู้นำองค์กร ดังตัวอย่างของสมาคมผู้ปกครองคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) และมูลนิธิออทิสติกไทย ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีดำรงตำแหน่งชมรมคนพิการในพื้นที่ของตนเอง

5. การส่งเสริมสุขภาพให้แก่คนพิการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการเป็นหน่วยงานหลักเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้แก่คนพิการทุกประเภทโดยทำงานควบคู่กับกรมการแพทย์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2565 โดยจัดทำเป็นแผนที่ป้องกันโรคเรื้อรังต่างๆ ที่อาจเกิดกับคนพิการ อาทิ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคหัวใจ ซึ่งคนพิการมีโอกาสเจ็บป่วยด้วยโรคเหล่านี้ ดังนั้น

กระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่องให้แก่คนพิการ

6. การศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขยายโอกาสการศึกษาให้ครอบคลุมถึงคนพิการมากยิ่งขึ้นผ่านระบบการศึกษารวม (Inclusive Education) ระบบโรงเรียนเฉพาะความพิการ (Disability Specialized Schools) รวมไปถึงการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยผ่านกลไกของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้คนพิการมีทางเลือกในการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมกับความต้องการของตนเองและเหมาะสมต่อสภาพความพิการพร้อมจัดบริการผ่านเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น และจัดบริการไปสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ถึงที่พักอาศัยเฉพาะกรณีที่คนพิการไม่อาจเดินทางไปโรงเรียนได้ด้วยตนเอง หรืออาศัยอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกล

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังจัดทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ในระดับชุมชน ผ่านกลไกห้องสมุดประชาชน ศูนย์เรียนรู้ชุมชน และจัดสรรงบประมาณจ้างครูผู้สอนตามศูนย์ดังกล่าวและสนับสนุนงบประมาณให้ผลิตสื่อการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาทักษะคนพิการที่อายุเกิน 18 ปี ที่ตกออกจากระบบของการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือศูนย์การศึกษาพิเศษต่างๆ โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน และวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยสารพัดช่าง เน้นฝึกอาชีพ ฝึกทักษะทางสังคม และการใช้ชีวิตในชุมชน และกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ และมีการบูรณาการข้อมูลซึ่งกันและกันในการค้นหาเด็กพิการที่ตกออกจากระบบการศึกษาเพื่อนำเข้ามารับการศึกษาในระบบที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดไว้ให้ตามสภาพความพิการและเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ

ในขณะเดียวกัน องค์กรด้านคนพิการจำนวนมากพยายามผลักดันให้คนพิการได้รับการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการศึกษารวมที่ส่งเสริมให้นักเรียนพิการ/ นักศึกษาพิการ และนักเรียนและนักศึกษาทั่วไปเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนพิการได้พัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งศักยภาพทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยคนพิการมีสิทธิเลือกรูปแบบการศึกษาของตนเองได้

7. การเข้าถึงระบบดิจิทัลของคนพิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุงระบบดิจิทัลของภาครัฐเพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ซึ่งกระทรวงได้ส่งเสริมการใช้งานระบบดิจิทัลตามมาตรฐาน Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) ซึ่งกระทรวงส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนปฏิบัติตามมาตรฐานนี้เพื่อเป็นหลักประกันว่าคนพิการสามารถเข้าถึงระบบดิจิทัลแต่ละ platform ได้อย่างเหมาะสม สะดวก ง่าย และทันการณ์ ซึ่งขณะนี้หน่วยงานภาครัฐจำนวนมากอยู่ระหว่างการพัฒนาและปรับปรุง platform ดิจิทัลของตนเองเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการได้ใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงเน้นใช้มาตรฐานการจูงใจให้ปฏิบัติตามมาตรฐานด้วยการให้รางวัลแก่หน่วยงานที่ปฏิบัติตาม

ในภาพรวม หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการ ปฏิบัติงานด้านคนพิการในทิศทางที่ถูกต้องและสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและซ้อนทับสลับไขว้กับประเด็นอื่นๆ อีกจำนวนมาก อาทิ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ สถานการณ์เร่งด่วนฉุกเฉิน สถานการณ์ภูมิอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ความมั่นคงทางอาหาร เป็นต้น ดังนั้น หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจึงยังเผชิญต่อปัจจัยฉุดรั้งหลายประการ ซึ่ง ผู้ศึกษาได้อภิปรายปัจจัยฉุดรั้งที่ค้นพบในการโครงการศึกษาครั้งนี้ไว้ในข้อถัดไป

ข) ปัจจัยที่ดูครึ่ง

แม้ว่าในภาพรวม หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการมีผลการปฏิบัติงานด้านคนพิการที่ดีขึ้นเป็นลำดับ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานดังกล่าวยังเผชิญความท้าทายจำนวนมากที่อาจดูครึ่งการปฏิบัติงานด้านคนพิการให้ชะลอตัวลงซึ่งส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกมิติ ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ยังมีอีกหลายประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังและปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. ความเสี่ยงเรื่องสุขภาพของคนพิการยังอยู่ในอัตราที่สูง แม้ว่า กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จะมีแผนงานที่ชัดเจนในการส่งเสริมการตรวจสุขภาพประจำปีอย่างต่อเนื่องให้แก่คนพิการ แต่คนพิการจำนวนมากยังเข้าไม่ถึงบริการสาธารณสุขและการอนามัย เนื่องจากคนพิการจำนวนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและขาดระบบการคมนาคมขนส่งที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางเข้ารับการตรวจวินิจฉัยตามหลักการเวชศาสตร์ป้องกันและเวชศาสตร์ฟื้นฟู

2. อุปสรรคด้านการเข้าถึงระบบการศึกษา ในกรณีนี้แบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ 1. เรื่องของหลักเกณฑ์อายุตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเอาไว้ที่ไม่เกิน 18 ปี ซึ่งคนพิการโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มพิการทางสติปัญญาหรือออทิสติก อายุตัวและอายุพัฒนาการด้านร่างกาย เขavierปัญญา และพฤติกรรมอาจไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้น การกำหนดอายุไว้ที่ไม่เกิน 18 ปี จึงเป็นความเสี่ยงให้คนพิการหลุดออกจากระบบการศึกษา และการฝึกทักษะทางสังคม เรื่องที่ 2 การถูกปฏิเสธให้เข้ารับการศึกษา เรื่องที่ 3 ระบบการศึกษาขาดความพร้อมในการดูแลนักเรียนพิการที่เข้าสู่ระบบการศึกษาแล้ว ซึ่งเห็นได้จากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ไม่เป็นมิตรต่อคนพิการเนื่องจากมีการก่อสร้างไว้นานแล้ว ตลอดจนขาดระบบการช่วยเหลือทางการเรียนรู้ที่สมเหตุสมผลจากสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา

3. อุปสรรคจากนโยบายผังเมืองและการออกแบบเมืองตามหลักการอารยสถาปัตย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบขนส่งสาธารณะที่ไม่เป็นมิตรต่อคนพิการ ทำให้คนพิการเสียโอกาสในการเดินทางเข้าถึงทรัพยากรทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกับคนอื่น อาทิ การตกออกจากระบบการศึกษาเนื่องจากระบบขนส่งสาธารณะไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางไปสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีรายงานว่า มีเด็กพิการตกออกจากระบบมากกว่า 50,000 คน หรือการขาดโอกาสในการจ้างงานเพราะเดินทางไปทำงานได้ยาก ทั้งนี้ อุปสรรคนี้นับได้มากในพื้นที่ห่างไกล

4. อุปสรรคในการเข้าถึงระบบดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนหลายแห่งยังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน WCAG ส่งผลทำให้คนพิการเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารสำคัญหรือสวัสดิการสำคัญที่หน่วยงานดังกล่าวจัดให้ผ่านระบบดิจิทัล platform ต่าง ๆ อาทิ ปัญหาของคนพิการทางการเห็นที่ไม่อาจลงทะเบียนยืนยันตัวตนในระบบ digital wallet 10,000 บาทของรัฐบาลได้ หรือไม่อาจยืนยันอัตลักษณ์บุคคลสำหรับการโอนเงินเกินกว่าครั้งละ 50,000 บาท ได้ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีช่องว่างในการบังคับให้หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนปฏิบัติตามมาตรฐาน WCAG เนื่องจากเป็นนโยบายขอความร่วมมือมากกว่าการกำหนดบทลงโทษ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่งจึงยังไม่ปฏิบัติตาม

5. การขาดความชัดเจนในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่คาบเกี่ยวกับประเด็นเร่งด่วนหรือสถานการณ์ร่วมสมัยต่าง ๆ อาทิ ความไม่ชัดเจนในนโยบายการจัดการการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตคนพิการที่อาจมาในรูปแบบของภัยพิบัติต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อไปสู่กระบวนการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติของคนพิการ กระบวนการอพยพคนพิการในช่วงที่เกิดภัยพิบัติ และการจัดการคนพิการในช่วงหลังเกิดภัยพิบัติ และอาจส่งผลกระทบต่อไปสู่ผลที่เกิดจากภัยพิบัติ อาทิ ภาวะแห้งแล้งจนส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงทางอาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ การที่หน่วยงานภาครัฐและ

ภาคเอกชนหลายแห่งมีความล่าช้าในการปฏิบัติตามมาตรฐาน WCAG ส่งผลทำให้การป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นกับคนพิการยังไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังขาดความชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของคนพิการผ่านระบบการเล่นกีฬา และนันทนาการต่าง ๆ แม้ว่า หน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจัดให้มีลานกีฬาเพื่อส่งเสริมสุขภาพให้แก่ประชาชน แต่ลานกีฬา ประเภทกีฬา และอุปกรณ์ออกกำลังกายกลับไม่สอดคล้องกับสภาพความพิการของคนพิการ เป็นต้น

6. นโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการยังมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุม แม้ว่า จะมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แต่ยังมีช่องว่างในทางปฏิบัติจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการนำนโยบายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในมิติต่าง ๆ ไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ยังไม่สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากข้อจำกัดหลายประการ อาทิ ทรัพยากรไม่เพียงพอ งบประมาณไม่เพียงพอ ความล่าช้าของระบบราชการ การขาดความจริงใจในการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น

7. การขาดระบบการทำงานที่บูรณาการนโยบาย แผนงาน โครงการ และข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบงานด้านคนพิการ เนื่องจากประเด็นเรื่องคนพิการมีหน่วยงานของรัฐหลายแห่งเป็นหน่วยงานหลักในแต่ละเรื่องและมีอำนาจตามกฎหมายของตนเอง อาทิ เรื่องการศึกษาเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาลเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกระทรวงสาธารณสุข เรื่องการจ้างงานเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของกระทรวงแรงงานร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งในความเป็นจริง เรื่องของคนพิการไม่อาจถูกจัดการแบบแยกส่วนได้ ดังนั้น การขาดระบบการทำงานที่บูรณาการงานเข้าด้วยกันจึงกลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

8. การเลือกปฏิบัติและการตีตราคนพิการ แม้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายอีกหลายฉบับจะให้หลักประกันด้านสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ แต่องค์กรด้านคนพิการยังพบปัญหาการเลือกปฏิบัติและการตีตราคนพิการจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานศึกษา และสถานที่ทำงาน ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากทัศนคติที่เป็นลบต่อคนพิการ ส่งผลให้การสร้างสังคมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังยังไม่เกิดขึ้นจริง

9. การเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจที่กระทำต่อคนพิการ นอกจากคนพิการต้องเผชิญกับปัญหาการว่างงานสูงกว่าคนทั่วไปแล้ว คนพิการยังถูกเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจหลากหลายรูปแบบ อาทิ การได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานในอัตราที่ต่ำ การได้รับการจ้างงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวรายปีไปเรื่อยๆ การได้รับค่าตอบแทนไม่ตรงเวลาในลักษณะตกเบิกหลายเดือน หรือการได้รับค่าตอบแทนไม่ตรงตามรอบวันของแต่ละเดือน เป็นต้น นอกจากนี้ คนพิการและผู้ดูแลคนพิการถูกคุกคามจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ ส่งผลให้สูญเสียเงิน และอาจส่งผลให้คนพิการและผู้ดูแลคนพิการตกอยู่ในภาวะยากจนยาวนาน ซึ่งทั้งหมดเกิดจากปัญหาการขาดแผนงานและโครงการที่เสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจให้แก่คนพิการ

10. บทบาทของสตรีพิการยังไม่โดดเด่นเพียงพอตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ สตรีพิการจำนวนมากขาดโอกาสในการทำงานและสะท้อนความต้องการของตนเอง ซึ่งสตรีพิการจำนวนมากยังขาดการมีส่วนร่วมในระดับนโยบายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในมิติต่างๆ กรณีนี้ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรคนพิการจำนวนมากยังไม่มึนโยบายที่ชัดเจนต่อการส่งเสริมสถานภาพสตรีพิการ ซึ่งทำให้สตรีพิการขาดโอกาสในการสะท้อนความต้องการของตนเองและขาดโอกาสใน

การร่วมตัดสินใจในนโยบาย แผนงานและโครงการสำคัญๆ สำหรับตนเอง

11. กฎหมายจำนวนมากและระบบราชการที่ล่าช้า กลายเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและมีลักษณะเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในหลายประเด็น อาทิ การบังคับ ใช้กฎหมายที่ยังไม่จริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการจ้างงาน หรือการเลือกปฏิบัติในระบบการศึกษา เป็นต้น ประเด็นเรื่องสถานภาพการเป็นบุคคลของคนพิการในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ ถ้อยคำในบางมาตราของกฎหมายที่สะท้อนการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ นอกจากนี้ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐกลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ เนื่องจากมีลักษณะที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ประสานสอดคล้องกัน และมีกระบวนการ ขั้นตอนที่ซับซ้อนและล่าช้า ซึ่งส่งผลให้คนพิการสูญเสียโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

12. การขาดกลไกในการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานด้านคนพิการตามหลักการของอนุสัญญา ว่าด้วยสิทธิคนพิการที่จริงจังและต่อเนื่อง หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กร ภาคประชาสังคมด้านคนพิการขาดกลไกในการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานตามหลักอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิคนพิการ จึงทำให้หน่วยงานเหล่านั้นขาดข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญเพื่อการพัฒนาและปรับปรุง การปฏิบัติงานและส่งผลการตัดสินใจเชิงนโยบายที่ถูกต้องแม่นยำ

13. ขาดฐานข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ หลายหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กร ภาคประชาสังคมด้านคนพิการกลับไม่มีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ที่เก็บข้อมูลด้านคนพิการอย่างเป็นระบบ และเป็นระบบเฉพาะของหน่วยงานตนเองที่ไม่อาจประสานหรือถ่ายโอนการประมวลผลข้อมูลซึ่งกันและ กันได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเชิงนโยบายเนื่องจากการตัดสินใจเชิงนโยบายโดย ปราศจากข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย และชัดเจนย่อมส่งผลให้ นโยบายสาธารณะและแนวทางปฏิบัติ งานด้านคนพิการของแต่ละหน่วยงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีปัญหาทับซ้อนกันเชิงอำนาจ

14. ระบบบริการคนพิการยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ แม้ว่า คนพิการจะได้รับสิทธิและ สวัสดิการที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ อาทิ เบี้ยยังชีพคนพิการ การปรับปรุงที่อยู่อาศัย โคเวตาการจ้างงาน หรือสิทธิการร้องขอความช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล เป็นต้น แต่สิทธิและสวัสดิการดังกล่าวยังไม่เพียงพอ ต่อการดำรงชีวิตอย่างอิสระของคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนพิการที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกล

ปัจจัยจุดรั้งข้างต้น เป็นส่วนผสมที่มาจากปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมที่หลอม รวมกันทำให้กลายเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่ง การเปลี่ยนปัจจัยจุดรั้งให้กลายเป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยความมุ่งมั่นและจริงจัง อย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการใน การผสมพลังเพื่อขจัดปัจจัยจุดรั้งต่าง ๆ ให้หมดไป

การอภิปรายผลการศึกษาข้างต้นทั้งปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยจุดรั้งต่อการปฏิบัติงานด้านคนพิการชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่องและมีปัจจัยจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง และเพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนมากขึ้น ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์ การอภิปรายผลการศึกษาให้อยู่ในรูปของปัจจัยหลักที่กำกับความสำเร็จ (Success – Governing Factors) ตามข้อที่ 7.2.3

7.2.3 การสังเคราะห์การอภิปรายผลการศึกษา

การอภิปรายผลตามข้อ 7.2.2 ชี้ให้เห็นว่า มีปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยฉุดรั้งต่อการปฏิบัติงานด้านคนพิการจำนวนมากและแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดและผลกระทบในวงกว้างและเป็นปัจจัยที่ซ้อนทับสลับไขว้กันไปมาอย่างเป็นพลวัต ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวม ผู้ศึกษาจึงได้สังเคราะห์การอภิปรายผลการศึกษาเพื่อสกัดเนื้อหาให้เหลือเพียงปัจจัยรวมที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ผู้ศึกษานำปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่ฉุดรั้งมาสังเคราะห์รวมกันและพบว่า ปัจจัยหลักที่กำกับระดับความสำเร็จ (Success – Governing factors) มี 6 ปัจจัย ดังแผนภาพที่หน้า 53 ดังนี้

1. การตระหนักรู้ของสังคม และคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการ กลายเป็นปัจจัยหลักที่กำกับระดับความสำเร็จที่ส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานด้านคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ซึ่งหากการตระหนักรู้ของสังคมและคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการของทุกหน่วยงานอยู่ในระดับสูง กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ จะได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความทันสมัยและสอดคล้องต่อความต้องการของคนพิการ รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงและจริงจังต่อเนื่อง

2. การกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เนื่องจากการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นภารกิจเชิงยุทธศาสตร์ ดังนั้น ผู้บริหารหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการต้องกำหนดยุทธศาสตร์ด้านคนพิการให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นเข็มทิศในการกำหนดนโยบาย แผนงานและโครงการ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนต้องมาจากพื้นฐานความตระหนักรู้และคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการ และยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนจะนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ และเป็นทิศทางสำคัญในการกำหนดวิธีการจัดสรรงบประมาณ

3. การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ประสบความสำเร็จบนหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และตรงตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งต้องอาศัยยุทธศาสตร์ด้านคนพิการที่ชัดเจนเป็นตัวกำกับให้การจัดสรรงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานของรัฐ หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องถูกผนวกรวมอยู่กับกฎหมายในชั้นพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ และพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

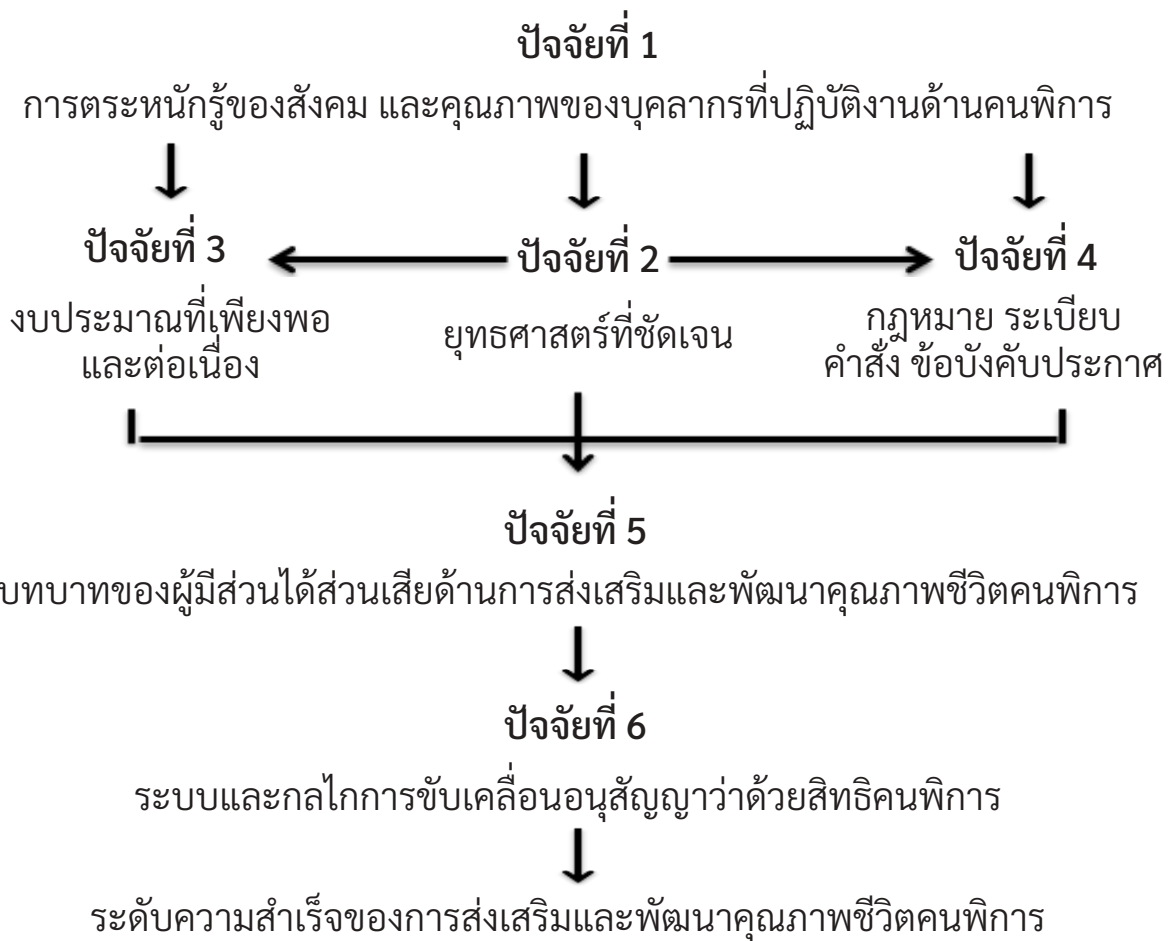
4. กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ประกาศ ต่างๆ ด้านคนพิการเป็นอีกปัจจัยหลักที่กำกับระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทบทวนความทันสมัยของกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และประกาศต่าง ๆ ด้านคนพิการให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ และหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้ต้องบังคับใช้ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันเพื่อลดปัญหาการบังคับใช้แบบแยกส่วน

5. บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างรอบด้าน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านคนพิการที่สำคัญคือ ครอบครัวของคนพิการ ชุมชน มูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ที่ทำงานด้านคนพิการเป็นกลุ่มที่มีบทบาทอย่างสูงในการผลักดันการตระหนักรู้ด้านคนพิการที่ถูกต้องให้แก่สังคม รวมไปถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของคนพิการ ดังนั้น คุณภาพของ

การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งอีกปัจจัยหนึ่งในการกำกับความสำเร็จด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

6. ระบบและกลไกการขับเคลื่อนงานด้านคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากระบบและกลไกเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้การส่งมอบสิทธิและสวัสดิการไปสู่คนพิการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งระบบและกลไกจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัยที่ 1 – 5 ดังกล่าวข้างต้นเป็นพื้นฐานสำคัญ ดังนั้น หากปัจจัยที่ 1 – 5 ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริม ระบบและกลไกการขับเคลื่อนอนุสัญญาดังกล่าวก็จะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของอนุสัญญาดังกล่าวและวัดผลได้ตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แผนภาพ ปัจจัยที่กำกับความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าวข้างต้น และต้องกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลแต่ละปัจจัยอย่างใกล้ชิดด้วยความจริงจังและต่อเนื่องเพื่อสร้างหลักประกันว่าสิทธิและเสรีภาพของคนพิการจะได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และตอบสนองต่อข้อสังเกตเชิงสรุปจากคณะกรรมการประจำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของคนพิการให้เกิดขึ้นจริง ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายออกเป็นรายด้าน ดังปรากฏในข้อ 7.2.4

7.2.4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชี้ให้เห็นว่า การขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการในประเทศไทย เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยพิจารณาจากความพยายามประกาศใช้กฎหมายฉบับใหม่ ๆ ที่รองรับต่อสถานการณ์เร่งด่วนด้านคนพิการ รวมไปถึงความพยายามแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมด้านคนพิการที่มีอยู่ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ผ่านทางนโยบายสาธารณะ การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคนพิการให้แก่สังคม แผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในภาพรวมจนทำให้สถานการณ์คนพิการในมิติต่าง ๆ ดีขึ้นเป็นลำดับเมื่อเทียบกับช่วง 20 ปีที่ผ่านมา อาทิ คนพิการมีโอกาสเข้าสู่ระบบการศึกษามากขึ้น คนพิการเข้าถึงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลได้ง่ายขึ้น คนพิการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขได้ง่ายขึ้น ระบบขนส่งมวลชนในเขตเมืองใหญ่รองรับการใช้งานคนพิการมากขึ้น และคนพิการมีงานทำและได้รับโอกาสการจ้างงานมากขึ้น เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้สถานการณ์คนพิการในภาพรวมของประเทศไทยจะดีขึ้นกว่าเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา แต่ก็ยังไม่อาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง อย่างแท้จริง เนื่องจากยังพบว่า คนพิการจากหลายพื้นที่ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทยังถูกเลือกปฏิบัติและยังขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งการผลักดันให้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการประสบความสำเร็จในระดับที่พึงพอใจเพื่อสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลังอย่างแท้จริง รัฐบาลของประเทศไทยและองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านคนพิการ ตลอดจนองค์กรภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการต้องทำงานร่วมกันเพื่อบูรณาการทรัพยากรทางการบริหารร่วมกันในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ

ดังนั้น ในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายโดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (ก) ด้านการสร้างการตระหนักรู้และการพัฒนาบุคลากร (ข) ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง (ค) ด้านงบประมาณ และ (ง) ด้านการพัฒนาระบบและกลไก โดยแต่ละด้านผู้ศึกษาได้แยกออกเป็นนโยบายเร่งด่วน และนโยบายระยะยาว ดังนี้

ก) ข้อเสนอแนะด้านการสร้างการตระหนักรู้และการพัฒนาบุคลากร

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
<p>1. กำหนดให้มีวันรณรงค์การปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการให้ชัดเจนเปลี่ยนทัศนคติของสังคมให้ถูกต้องต่อคนพิการอันจะนำไปสู่การลดปัญหาการเลือกปฏิบัติและการตีตราจากสังคม ผ่านช่องทางการสื่อสารพื้นฐานทั่วไปและระบบสื่อสังคมออนไลน์</p>	<p>1. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมที่เข้มข้นเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการในแต่ละกลุ่มของข้อบทในอนุสัญญา อาทิ หลักสูตรสำหรับบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข หลักสูตรสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม หลักสูตรสำหรับบุคลากรภาครัฐ หลักสูตรสำหรับสถานประกอบการภาคเอกชน หลักสูตรสำหรับองค์กรภาคประชาสังคมทั่วไป และหลักสูตรสำหรับประชาชนทั่วไป เป็นต้น</p>

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
<p>2. จัดการอบรมให้ความรู้และสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการ อาทิ บุคลากรทางการศึกษา บุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ห่างไกล บุคลากรในส่วนราชการต่างๆ หน่วยงานภาคเอกชน</p>	<p>2. กำหนดให้ระดับความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านการจัดการคนพิการตามหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของการเลื่อนวิทยฐานะของบุคลากรภาครัฐ</p>
<p>3. จัดอบรมสร้างทักษะแก่บุคลากรภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการโดยเน้นหลักสูตรที่เน้นหลักการของอนุสัญญา หลักสิทธิมนุษยชนด้านคนพิการ ตามภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งการจัดอบรมต้องจัดอย่างต่อเนื่องและมีการติดตามประเมินอย่างชัดเจน</p>	<p>3. จัดทำหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษาให้มีรายวิชาหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ เพื่อเป็นการปลูกฝังความตระหนักรู้ตั้งแต่ในวัยเด็ก</p>
<p>4. หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการร่วมกันออกแบบหลักสูตรอบรมระยะสั้นเกี่ยวกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่สร้างความตระหนักรู้ให้แก่สังคมโดยรวมและสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการด้วยในเวลาเดียวกัน</p>	<p>4. จัดทำหลักสูตรขั้นสูงเพื่อพัฒนาผู้นำคนพิการหรือผู้นำองค์กรด้านคนพิการให้มีความเข้มแข็งเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ และนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรที่เน้นเฉพาะการสร้างผู้นำสตรีพิการ</p>

ข) ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
<p>1. ตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการ และคนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ เพื่อศึกษาและประเมินกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรงเพื่อทำให้มีความทันสมัย ทันการณ์ และคล่องตัวอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่อาจเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์เร่งด่วนฉุกเฉินของสังคม เป็นต้น</p>	<p>1. ออกกฎหมายจัดตั้งองค์กรอิสระที่มีองค์ประกอบของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการและคนพิการหรือผู้ดูแลในการทำหน้าที่กำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินประสิทธิภาพ และให้คำแนะนำ/ คำปรึกษา/ ความคิดเห็นด้านคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการแก่หน่วยงานอื่นๆ</p>

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
2. บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง อาทิ การจ้างงานคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบต่อคนพิการ การศึกษาสำหรับคนพิการ เป็นต้น	2. ออกกฎหมายเพื่อปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการโดยตำรวจ ทนายความ อัยการ และผู้พิพากษาต้องมียุติธรรมด้านหลักการ
นโยบายระยะยาว	
3. ยกเลิก หรือแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ขัดแย้งต่อหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ	

ค) ข้อเสนอแนะด้านงบประมาณ

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
1. กำหนดให้มีหมวดงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อการลงทุนขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการที่แก้ไขปัญหาเร่งด่วนสำหรับคนพิการ อาทิ การปรับสภาพ แวดล้อมทางกายภาพ การออกแบบเมืองและระบบขนส่งที่เป็นมิตรต่อคนพิการและคนพิการใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง	1. จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ บนพื้นฐานของประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ (Performance-based disability budgeting)
นโยบายระยะยาว	
2. สนับสนุนงบประมาณให้แก่หน่วยงานภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการที่ต้องการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับการใช้งานของคนพิการ	
3. จัดตั้งกองทุนสนับสนุนแผนงาน โครงการและงานวิจัยและพัฒนาที่ส่งเสริมการขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการโดยตรงและต้องเป็นกองทุนที่ไม่อยู่ภายใต้ระบบราชการ	
4. กำหนดโควตางบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นร้อยละต่อ GDP ในการลงทุนพัฒนาบุคลากร โครงสร้างสวัสดิการสังคมรูปแบบใหม่ ๆ สำหรับคนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ	

ง) ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาระบบและกลไก

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
<p>1. จัดทำระบบการติดตามตรวจสอบให้ระบบดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานคู่มือการจัดทำเนื้อหาข้อมูลบนเว็บไซต์ (Web Content Accessibility Guidelines, WCAG) โดยอาจใช้เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการประเมินระดับธรรมาภิบาลในภาครัฐและบริษัทภิบาลในภาคเอกชน เป็นต้น</p>	<p>1. จัดให้มีระบบการให้สิ่งจูงใจที่มากขึ้นหรือสร้างสรรคมากขึ้นแก่นายจ้างสถานประกอบการที่จ้างงานคนพิการ อาทิ การกำหนดให้การจ้างงานคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการประเมินระดับธรรมาภิบาลในภาครัฐและบริษัทภิบาลในภาคเอกชน หรือการกำหนดให้สถานประกอบการทั้งรัฐและเอกชนที่ประสงค์เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐในระบบจัดซื้อจัดจ้างต้องมีสัดส่วนการจ้างงานคนพิการครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น</p>
<p>2. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในลักษณะผู้เชี่ยวชาญด้านอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD Ambassador/ Coach) เพื่อเสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน และทำหน้าที่เป็นผู้ประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนพิการกับหน่วยงานอื่น ๆ</p>	<p>2. กำหนดยุทธศาสตร์จัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการทุกรูปแบบให้เป็นยุทธศาสตร์ชาติและต้องบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับในอนาคต</p>
<p>3. กำหนดให้มีช่องทางพิเศษที่รวดเร็ว ลดขั้นตอนเพื่อการเสนอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรงเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง</p>	<p>3. ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการของหน่วยงานภาครัฐ</p>

นโยบายเร่งด่วน	นโยบายระยะยาว
<p>4. เปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาสังคม ด้านคนพิการเข้าไปมีบทบาทร่วมกำหนดแผน ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ตลอดจนแผนกลยุทธ์ และการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงการบริหารงานและตรวจสอบ การบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐในประเด็น เรื่องการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ คนพิการ โดยอาจอยู่ในรูปของคณะกรรมการ CRPD ประจำหน่วยงานที่มีองค์กรด้านคนพิการ เป็นกรรมการร่วมด้วย (CRPD Steering Board)</p>	<p>4. จัดทำระบบการทวนสอบประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการผลักดันอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิคนพิการอย่างต่อเนื่องทุกปีโดยต้องพัฒนา ระบบร่วมกับหน่วยงานภาคเอกชนและ องค์กรภาคประชาสังคมด้านคนพิการ</p>
นโยบายระยะยาว	
<p>5. จัดสรรงบวิจัยและพัฒนาให้แก่นักวิจัยที่ประสงค์ทำวิจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการตามหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ</p>	
<p>6. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการขับเคลื่อนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการในระดับหน่วยงาน (CRPD Coordination and Collaboration Center) เพื่อรองรับการประสานนโยบายระหว่าง หน่วยงานอื่นๆ ทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างๆ องค์กร ภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคมต่างๆ เพื่อการบูรณาการทรัพยากรร่วมกันในการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นไปตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงเกิดสถานการณ์วิกฤตฉุกเฉิน หรือภัยพิบัติ</p>	
<p>7. ปฏิรูประบบราชการให้เปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ควบคุมและสั่งการมาเป็นผู้ส่งเสริมและ อำนาจการให้มากขึ้นกว่าเดิม</p>	
<p>8. ถ่ายโอนอำนาจ อัตรากำลัง และกระจายงบประมาณด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการตามหลักอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเต็มที่ในการประสานแผนงาน แผนงบประมาณ แผนบุคลากร ในระดับพื้นที่</p>	
<p>9. จัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ (Big Digital Data) ระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อการถ่ายโอนข้อมูล ระหว่างกันที่ทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว ทันการณ์ เพื่อนำไปสู่การเป็นศูนย์บริการเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One-Stop Service)</p>	

7.3 รายชื่อคณะทำงานโครงการ

คำสั่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ที่ ๗๗๓ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ” ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒) (Towards the Incheon Strategy to Ensure the Rights of Persons with Disabilities in Asia and the Pacific (Phase II))

ด้วย คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Economic And Social Commission For Asia And The Pacific : ESCAP) ได้ตกลงที่จะสนับสนุนงบประมาณและดำเนินกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงร่วมกับศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Development Center on Disability : APCD) ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรในประเทศไทย และเป็นองค์กรภายใต้กฎหมายที่จดทะเบียน โดยมีความร่วมมือกับรัฐบาล ได้แก่ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้รวบรวมและเก็บข้อมูลคนพิการ ผ่านการจดทะเบียนบัตรคนพิการ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ในโครงการ “การพัฒนาาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ” ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒) (Towards the Incheon Strategy to Ensure the Rights of Persons with Disabilities in Asia and the Pacific (Phase II)) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านคนพิการที่ใช้ในการติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities : CRPD)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงแต่งตั้งคณะทำงานในการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ” ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒) (Towards the Incheon Strategy to Ensure the Rights of Persons with Disabilities in Asia and the Pacific (Phase II)) โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นางณัฐอร อินทร์ดีศรี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ที่ปรึกษาคณะทำงาน

๑.๒ นางหญทัย ศิริสินอุดมกิจ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	ประธานคณะทำงาน
๑.๓ นางสาวนันทนุช สุวรรณาวุธ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	รองประธานคณะทำงาน
๑.๔ นายสมชาย รุ่งศิลป์ ผู้จัดการฝ่ายงานพัฒนาชุมชน ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก	รองประธานคณะทำงาน
๑.๕ นางสาวเพ็ญประภา กุลบุตรดี ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๖ นางสาวพัฒนา วัชรรงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและติดตามประเมินผล กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๗ นายวัชรพล จิงเจริญ หัวหน้างานเครือข่ายและความร่วมมือ ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก	คณะทำงาน
๑.๘ นางสาวกนิษฐา โชติชัยพัฒนา นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๙ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงศ์ บัวหล้า อาจารย์ประจำภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	คณะทำงาน
๑.๑๐ นางสาวปริม แก้วประดับ นักวิเทศสัมพันธ์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๑๑ Ms. Min Kyong Kim เจ้าหน้าที่กิจการสังคม ผู้แทนคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก	คณะทำงาน
๑.๑๒ นายรัตน์ กิจธรรม ผู้อำนวยการฝ่ายต่างประเทศและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๑๓ นางสาววิจิตา รชตะนันท์กุล นักวิชาการอิสระ	คณะทำงาน

๑.๑๔ นายชยุต ทอมดี เจ้าหน้าที่พัฒนาเครือข่าย ศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก	คณะทำงาน
๑.๑๕ นายวริทธิ์ พยัคฆ์ศิริ ผู้ช่วยปฏิบัติงานนักวิทยาศาสตร์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	คณะทำงาน
๑.๑๖ นางศญาพัฒน์ กิตติสารวัฒน์ ผู้ประสานงานโครงการ	คณะทำงาน และเลขานุการ
๑.๑๗ นางสาวชลิตา กุลทกุล ผู้ประสานงานโครงการ	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ” ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒) (Towards the Incheon Strategy to Ensure the Rights of Persons with Disabilities in Asia and the Pacific (Phase II)) ตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลง

๒.๒ พัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒)

๒.๓ ดำเนินการอื่นใด เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ “การพัฒนาระบบจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และติดตามการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ” ภายใต้โครงการ “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อินชอนเพื่อสิทธิของคนพิการในเอเชียและแปซิฟิก” (ระยะที่ ๒) (Towards the Incheon Strategy to Ensure the Rights of Persons with Disabilities in Asia and the Pacific (Phase II)) ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ หรือตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายกันตพงศ์ รังษีสว่าง)

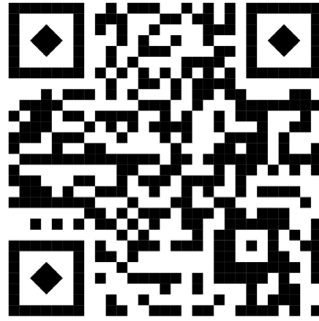
อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

8. ข้อมูลโครงการเพิ่มเติม

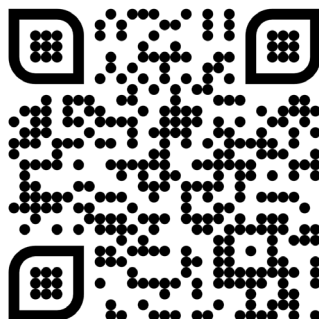
คิวอาร์โค้ดของเอกสาร

- 8.1 รายงานการสรุปโครงการ ภาษาไทย
- 8.2 รายงานการสรุปโครงการ ภาษาอังกฤษ

QR Code 1

- 8.3 รายงานการศึกษา ภาษาไทย (ฉบับย่อ)
- 8.4 รายงานการศึกษา ภาษาไทย (ฉบับเต็ม)
- 8.5 รายงานการศึกษา ภาษาอังกฤษ (ฉบับย่อ)
- 8.6 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงสร้างความตระหนักรู้
วันที่ 21-22 ตุลาคม (ภาษาไทย)

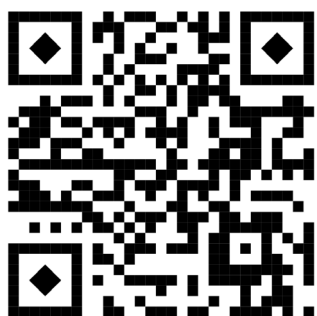

QR Code 2

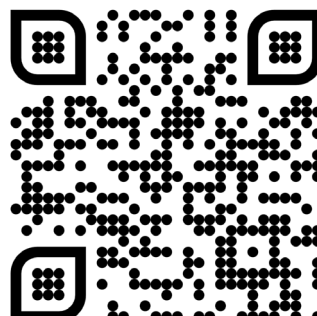

CONVENTION
ON THE RIGHTS
OF PERSONS
WITH DISABILITIES

QR Code 1

QR Code 2